

Digitaliseret af | Digitised by



**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Johannes V. Jensen.

Titel | Title:

Foraarets Død

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : Det Nordiske Forlag, Bogforlaget
Ernst Bojesen, 1900

Fysiske størrelse | Physical extent:

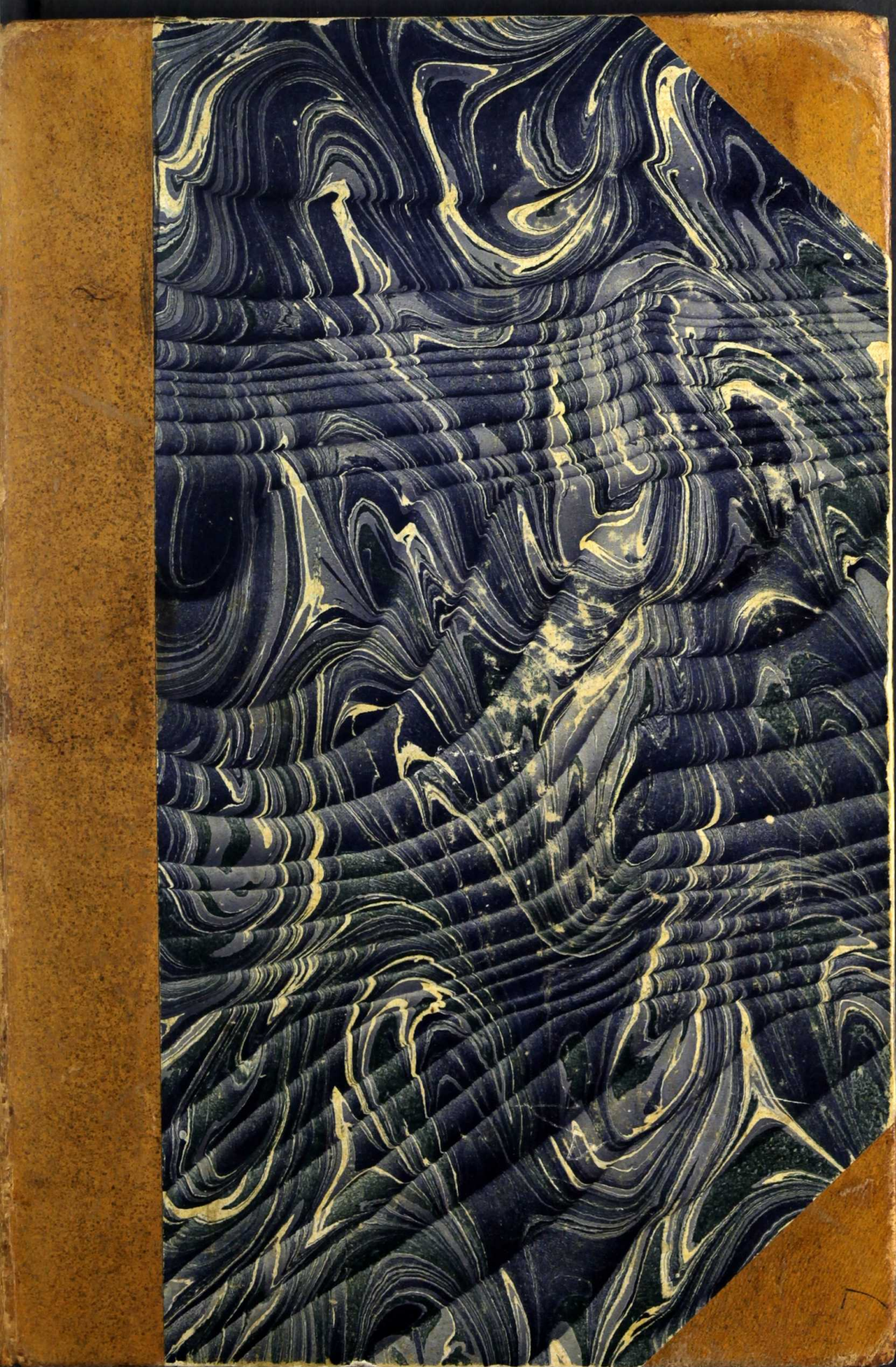
127 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author



57. - 175. - 8°



DET KONGELIGE BIBLIOTEK



130016213986

FORAARETE DOD

FORAARETS DØD

JOHANNES V. JENSEN

FORAARETS DØD



KØBENHAVN.
DET NORDISKE FORLAG.

BOGFORLAGET: ERNST BOJESEN.

1900

OPLAG 1250 EKSPL.

OMSLAGET AF
GUDM. HENTZE.

KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI



I.

Vejen bøjede tilvenstre over en Bro og ind gennem Serritslev By; Grøfterne laa med mørkt Græs og gule Smaablomster, ude over Markerne hvilede hist og her en hvid Blak, en Blomstertaage, i Skumringen. Solen var gaaet under, og Luften stod kølig klar, skyløs men uden Stjærner.

Der kom et Hølæs kørende fra Landet ind i Serritslev By langsomt og gyngende paa den vanskelige Vej. Som det listede afsted i Tusmørket ind gennem den snævre Landsbygade, lignede det et stort tottet, lavbenet Dyr, der trisser af fordybet i Betragtninger og snuser til Jorden.

Læsset holdt udenfor Serritslev Kro; de svedige Heste vendte Hovedet tilbage og smagte paa Bidslet, de kunde nok lide at staa. Kusken lindede sig ned paa Hamlen, skrævede til Jorden

og gjorde Tømmen fast. Saa vendte han sig mod Bislaget og raabte ind og snød Næsen.

Er der nogen tilfærds — kanske?

Hvad — der gik Lys i Ruderne, havde de tændt Lys derinde? I det samme kom en Pige frem i Døren. Kusken ønskede sig en Dram. Mens han ventede paa den, blev det levende oppe i Læsset, et Par lange Ben skød sig forsigtigt ned og følte efter Hamlen, selve Personen laa paa Maven og gryntede besværet. Ned kom han da og stod og rystede sig — et langt knoglet Menneske med Hætte over Hovedet.

Singodt, sagde han. Karlen slog den røde Dram i sig og hostede behørigt. Om han ellers holdt videre, Kusken? De kunde jo altid gaa indenfor og tage en Snaps mere paa Følgeskabet.

Men da de kom ind i Lyset, blev Kusken straks staaende ved Døren ramt af Ærefrygt; ogsaa den anden tabte Sikkerheden. Midt i Stuen ved Bordet sad fire fornemme Krigsfolk af den sachsiske Garde, der fornylig var kommen til Byen. De straaledede af Klæder, deres røde, spækkede Ærmer, deres Fjer og Skæg fangede Øjet som en Glædesild. Lænet op mod Bordet og Bænkene stod Sværd og Spyd, gedigne Vaaben. Enhver kunde se, at Læderstropperne havde et

Fald, der var kommet ved øvet Brug. Alle fire vendte Hovedet men saa straks paa hverandre indbyrdes igen og talte videre.

Pigen bragte to Krus Øl hen til Døren og satte et Lys paa det lille Bord der. Hun var knap gaaet væk igen, før en af Knægtene henne i Stuen rakte sig i Sædet og brast i Latter.

Se nu til ham der, ham med Hætten — det gør godt, hvor det kommer! Han talte tysk.

De andre vendte sig godmodigt, men de kunde heller ikke lade være at le. Den lange drak just, han stod op med bøjedde Knæ, og idet en stor, spids Næse tonede ud af Hætten over Kruset, tog hele Figuren sig unægtelig morsom ud. Da han havde drukket, satte han sig roligt ned, Lyset faldt paa hans Øjne, han plirede hen til Bordet, halvt fornærmet, halvt varmt spottende som en Mand, der har Filosofi.

Da rejste den ene af Knægtene sig, gik et Par Skridt frem i Stuen og tog høfligt tilorde paa sin tysk:

Vor Lystighed var ikke ondt ment — gør De os ikke den Ære at drikke et Glas Vin?

Danke, sagde den lange og gik til Bordet med flere Skrabud. Før han skrævede over Bænken og satte sig, gjorde han en Bøjning mod

hver især og nævnede sit Navn, Mikkelt Thøgersen, studiosus. Saa henfaldt han til at purre i Haaret og slibe Haandfladerne op ad sine ru Kinder. Han hørte fire Navne blive sagt, hvoraf det ene lød dansk, og saa et Glas blodrød Vin brænde foran sig. Og Skaal, Skaal!

Ihr Herren! Mikkelt Thøgersen drak med Anstand og rettede sin stageagtige Krop, idet Vinen løb i ham. Han skød Blikket hastigt over Bordet og fikserede den ene af Herrerne, den yngste, der sad med Hovedet støttet i Haanden. Det var en hvid, tæt Haand uden synlige Aarer eller Knoer, Fingrene gravede i det lysebrune Haar. Ansigtet var langt — og Udtrykket deri fik pludselig Mikkelt til at huske en Linedanser, han havde set en Gang ved et Marked, en ung Badutspringer, der sad ensom i en Krog uden at tage sig noget for — syg velsagtens. Mikkelt huskede det unge, lidende Ansigt nu — netop saadanne Øjne havde han der. Men Mikkelt syntes desuden, han skulde kende ham. Hvem var det, hvor var det? Han saa' ud som en Adelsmand.

Paany stod Glasset fyldt foran Mikkelt Thøgersen. Han glorde Besked med største Høviskhed, adspredt af at huske sig om og omtaaget ved Synet af Mennesket paa den anden Side

Bordet. Der var en Mystik om det brune Hoved, og se der vendte han Brystet til, Armene sad i en paafaldende Afstand fra hinanden, det var en ualmindelig rank Skabning, han havde. Hvorfor havde han Sorg, Trækkene var mere egnede til Lystighed.

Snakken gik, de fire Soldater begegnede Mikkél forekommende. Og Mikkél følte sig fuld af Tillid overfor disse Tyskere, der jo ikke kunde vide, at man kaldte ham for »Storken« inde i Byen. Mikkél sprokkede tysk meget gelassent, men han blev atter og atter adspredt, kunde alligevel ikke lade være at tænke paa sit Øgenavn . . . paa den anden Side vidste Tyskerne her heller ikke, at han i en snævrere Kres var bekendt som Ophavsmand til latinske Oder og Distika . . . hvorfor sagde den unge derovre ingenting? —

Otte Iversen! Der faldt Navnet. Saa var det ham alligevel. Og Mikkél huskede i samme Nu en graa, brøstfældig Port, en Mur og et Spir — hjemme i Jylland — han følte sig selv staa klejn og elendig der udenfor. Han havde været der nogle Gange. Det var længe siden. Kun en eneste Gang havde han set ham . . . det var altsaa den Junker Otte, han havde skimtet inde i Gaarden som en spinkel Dreng

og tænkt paa siden. Han stod derinde i en Flok Hunde og med en forpjusket Falk paa Tommelfingeren. Og nu sad han her, højvoksen, smal som en Page.

Knægtene smaalo. Mikkell Thøgersen tog sig sammen og drak igen.

Kusken viste sig i Døren. Nu kører jeg, sagde han, og dermed satte han en Pose og en lille Halmkurv fuld af Æg ned paa Gulvet lige indenfor Døren, hvorpaa han lukkede igen for sig. Det var Mikkels Sager, Udbyttet af hans Tur paa Landet — der stod hans Forældelse ganske nøgen nede ved Døren; han vendte forvirret Ryggen dertil.

Men de tyske Soldater lo og fik en Idé — Æg var jo aldrig afvejen. Mikkell flyede da Æggene fra sig baade glad og fornødret, og de blev drukket allesammen, som de var. Otte Iversen vilde ingen have og sagde fremdeles ikke noget.

Nu sad Mikkell Thøgersen paa Bænken, hed og flov og venlig, den lækre Vin befriede hans Tynge, og dog følte han sig ubodeligt mismodig. Hans Sjæl fløj de sorgløse Herrer imøde, og samtidig beholdt han en Frygt for at være dem prisgiven — og hele hans Humør begyndte at svømme og vugge i Rytme. Han

skottede stjaalent til Junker Otte, forelsket i ham, mistroisk, logrende . . . kendte han ham mon ikke? — nej, gid han alligevel ikke kendte ham.

Den ene af de tyske Knægte havde et Skaar i Overlæben slet dækket af Skægget, han kunde ikke tale rent, Mikkell Thøgersen hørte hans utætte Snak og morede sig vemodigt — han blev varm af alt, hvad han saa og hørte. Og medens Vinen og Velværet løste hans Sind, forhærdede han sig underneden, han følte en raa Kulde stige i sig, men han holdt den i Bunde og samlede sig.

De tre Tyskere sværmede henne ved Skænken. Mikkell Thøgersen og Otte Iversen blev ene tilbage ved Bordet. Ingen af dem sagde noget, og Mikkell søgte at gaa i sig selv. Han saa ned i Mørket mellem Bordet og Bænken og fornam en bitterlig Ensomhed. Men han vilde slaa sig tiltaals, han sukkede og trak sine Rafter af Ben ind under sig, han tørrede Sveden af Panden og kom i Orden. Otte Iversen sad og drejede sit Bæger rundt, han saa fremdeles ud som han var syg.

Da Knægtene kom igen med nyopdagede Drikkesorter, skikkede Mikkell Thøgersen sig mere samlet, han drak forstandigt og uden Uro.

Nu svirede de allesammen tæt og tænkte ikke paa andet. Otte Iversen tømte Bægret saa tit det blev fyldt og undergik ikke fjærreste Forandring derved. Clas, ham med Skaaret i Læben, stemte op med en Sang, det lød ikke saa lidt besynderligt.

Mikkel Thøgersen tog et af de vældige Tohaandssværd og vejede det prøvende i Haanden — de viste ham Tagene. Hver Gang den hvasse Od vendte imod ham, trak det ondt som en iskold Vind ned gennem hans Rygrad — det undrede ham, han var nu ellers ikke bange for Kniven.

Og Clas sang:

Ei werd' ich dann erschossen,
Erschossen auf breiter Heid',
Man tragt mich auf langen Spieszen,
Ein Grab ist mir bereit;
So schlägt man mir den Pumerlein Pum,
Der ist mir neunmal lieber
Denn aller Pfaffen Gebrumm.

De halve af Ordene sivede ham ud i Skægget. Og man opvartede med Krigshistorier, om Fægtninger her og der — huit, huit — om Sejre og Dødsfarer og ...

Heinrich, husker du den blonde Lenore? raaber saa Clas ellevild. Jo, Heinrich mindedes

Lenore. Historien haglede øjeblikkeligt fra hans Mund, Clas og Samuel vendte op og ned paa sig selv af Latter.

Men Mikkell Thøgersen tav og krympede sig under dette Vejr af Aabenmundethed, han skelede over til Otte Iversen — og han alene blev et Smil va'r paa det unge, hovmodige Ansigt, et umærkeligt Træk ved Læberne, som havde Junker Otte sporet en modbydelig Lugt.

Mikkell havde Møje med at faa sit Vejr, han strøg sig atter og atter over Ansigtet.

Men Heinrich fortalte væk. Otte Iversen drejede sig fra Bordet og slog det ene Ben over det andet. Da Historien endelig var ovre, blev der ganske stille, som om man havde mærket Forstemtheden. Maaske følte Otte Iversen, at Pavsens skyldtes ham — han vendte sig mod Bordet som for at staa ved sin Mening og søgte stift Fortællerens Blik.

Heinrich saa ganske betuttet ud. Men nu skar Samuel igennem med en anden Historie. Han var ikke ung, det var ikke om Kærlighed, han fortalte men om en vis sindssyg Slagtning, han havde været med til en Gang, hvor de traadte Tarmene ud af Folk med Støvlehælene og kvalte dem i deres eget Møg. Denne Beretning gjorde Luften i Stuen ligesom mere raa

og frisk at aande. Clas kom med ivrige Kenderspørgsmaal, Mikkell Thøgersen morede sig pludselig over hans løjerlige Talefejl, han hævede Næsen og brast i Grin — gru, gru! Da saa Otte Iversen trevent op og trak halvt nødtvungen paa Munden, og endelig rakte han ogsaa Halsen mod Loftet og lo. Hans Latter lød som en Skralde. Saa, Punktum, der holdt han op og sad indesluttet som før.

Lidt efter tog de afsted for at slippe ind i Byen, inden Portene blev lukket. Da de kom udenfor, følte Mikkell Thøgersen igen Afstanden mellem sig og Soldaterne, han holdt sig tilbage og tog Afsked, saa snart de var naaet indenfor Nørreport. Landsknægtene gik videre ind i Byen, Mikkell stod og saa lidt efter dem, inden han tog tilvenstre for at komme hjem.

II.

Mikkel Thøgersen boede i et Hus, der laa ligeoverfor Palissadeværket mod Pustervig; der delte han Værelse oppe paa Loftet med en anden Student, Ove Gabriel. Ove sad oppe ved et Tællelys og studerede som sædvanligt, da Mikkel traadte ind, han saa op fra Papirerne og læste straks videre.

Mikkel smed sig for den anden Bordende og ragede nogle af sine Kollegier hen foran sig. Det var der han kom fra i Morges. Og ingenting havde forandret sig siden.

Mikkel pustede. Da saa Ove Gabriel frem paa ham og fejede langsomt sin hule Haand forbi Ansigtet.

Du har drukket, sagde han. Han bare slog fast, at Mikkel havde sviret. Og han kunde blive ved at se med sine runde moralske Øjne uden at blinke, eller uden at de løb i Vand en

Gang. Mikkell Thøgersen havde haft dette uomskifteligt laudable Ansigt foran sig i tre Aar, Ove Gabriels talende Tavshed havde siddet til Doms over ham til enhver Tid. Ove Gabriels retfærdige Øjne vilde flytte sig efter ham og stikke ham med Forbehold, med lovlig Ondskab, til han visnede paa Stolen. Om lidt vilde Ove Gabriel bemærke: Erindre, at det er mit Lys, vi studerer ved.

Mikkell Thøgersen rejste sig og aabnede Taglugen; han var saa høj, at han kom til at rage ovenud med hele Overkroppen. Paa den Maade plejede han at gøre sig usynlig for Ove Gabriel.

Oh! Luften var sval, Stjærnerne straaledede højt over Hovedet. Til begge Sider skød Straatagene Ryg som Dyr, der sover med Hovedet gemt. Nede i Gaden vankede Vægteren med sin Lygte og lyste op ad de lukte Døre. Men ude paa den anden Side Bjælkeværket glittede Vandet, en Stjerne spejlede sig inde mellem Sivene i Graven. Landet laa stille derude i mosgrønt Mørke, langt ude fra Søerne kom en tæt mylrende Musik af Frøerne. Byen var falden til Ro. Vandet slikkede dæmpet mod Stolperne i Graven. En mjav's Kat vaandede sig langt borte paa et eller andet Tag.

Mikkell Thøgersen drejede sig i sit Hul og

saa med Ryggen stærkt bøjet tilbage op mod Skorstenen og Stjærnerne. Han svimlede, det var som gled han ud med begge sine nøgne Fødder paa et Bundt Knive. Men det var ham tilpas — han kunde ikke holde sin Pine ud. Bedre var det, om han hang i et Reb midt oppe under Himlen, saa vilde Stillingen maaske svare nogenledes til hans indre Svimmelhed. Mikkell vendte sig og lænede Armene mod det kolde Tag.

Susanna! tænkte han. Susanna. Og hans Hu var saa blød, at alle stumme og livløse Ting rundt om syntes at faa Aande og Hjærte. De døve Huse holdt sig stille men udtrykte idel Godhed, Stjærnerne glippede bevæget. Der bankede en Puls i den blide Stilhed; en Krusning løb over Vigen, selve den dunkle Luft syntes at fare sammen som et Væsen, der mindes sin Hemmelighed og sin Skæbne.

Men blot fordi Mikkell havde tænkt Navnet, blev han fattig i Sjælen — og ond, han fnøs og rettede sig.

Tys! Nede i Byen lød Stemmer. Raabene medbragte en Forestilling om oplyste Rum og om noget, der nu foregik.

Mikkell Thøgersen trak sig ned i Kamret igen. Ove Gabriel stod nogen paa Gulvet,

færdig til at gaa i Seng, hans Øjne talte om Fuldbragthed, han lyste som en stille Vokskerte.

Du er slemt mager . . . det er sært, Sjælen vil blive i dig, sagde Mikkelt og smaalo tirrende, han saa op og ned ad Ove Gabriels Krop, der hang sammen som Skroget af en arm, udpint Kælveko. Ove Gabriel stak sig under Skindfelden, og da han var kommen til Leje, foldede han Hænderne og afskød et Vers mod sin Kontubernal. *Et nunc extingue lucem!* tilføjede han i en mæt Tone.

Slukke Lyset, slukke Lyset! tænkte Mikkelt, der skulde ikke mange Pust til. Han bøjede sig og blæste Praasen ud, tog saa sin Pigkæp og famlede ned ad Stigen. Oven over ham lød Ove Gabriels satisfakte Stemme, han læste sin Bøn.

Det var over den Tid, da man maatte færdes paa Gaden, men Mikkelt Thøgersen tog sig nu alligevel Forlov. Han bøjede rask tilhøjre og ned ad Pilestræde. Men da han var kommen et Stykke, tøvede han og stod tilsidst stille. Der var ikke et Menneske at se, alle Huse laa mørke, de tætte Trær i Haverne hvilede deres Løvkroner mod hinanden. Overalt duftede det af udsprungne Trær, lunkent og syrligt som efter en Regn.

Mikkel gik langsomt videre. Da han kom forbi Hjørnet, hørte han dem synge Vigilie inde i St. Clara Kloster, Stemmerne lød klart og dog muredæmpet, bønligt, som kom de fra Fanger nede under Jorden. Og Mikkel saa Krucifikset for sig, som det stod dernede og ragede op, rødt og blaat i Halvlyset.

Mikkel stansede udenfor en Have, der laa mellem to temmelig høje Huse og med et Stakit ud til Gaden, her blev han staaende nogle Minutter. Løvet knitrede af og til sagte, som var der en Dynge, det sank i. Den duggede Kant af Gavlen skinnede i Stjærnelysen. — Saa listede Mikkel nølende videre.

Nede omkring Torvet var der Liv og Lys endnu, det var de fremmede Krigsfolk, der ikke kunde holde sig inde; men der var ogsaa mange af Byens Borgere imellem. Mikkel Thøgersen vilde dreje om ad Købmagergade for at gaa hjem, men da mødte han en Flok Landsknægte, der kom sværmende i meget høj Stemning.

Der har vi jo vor lærde Ven igen! raabte en af dem, og hans læspende Udtale var ikke til at tage fejl af — det var de fire, han havde truffet ude i Serritslev og et Par Stykker til. Clas tog ham i Armen og vilde have ham med, og Mikkel kunde ikke sige nej. De turede

saa lidt omkring ud af en Bod og ind i en anden og fik at drikke hvert Sted. Mikkell havde god Vilje til at slaa sig løs som de andre, men han kunde ikke, fordi han saa, at Otte Iversen fremdeles var mørk og forstemt. Mikkell vidste endelig ogsaa, at Herrerne kun gav sig af med ham, fordi han morede dem.

De kom over Højbroplads, og her stødte en spinkel gulhoset Svend til dem og fortalte noget, der syntes at gøre stort Indtryk — de tog Fart allesammen op ad Gaden, og hele Flokken trak om Hjørnet til Hyskenstræde. Mikkell Thøgersen blev glemt. Han blev staaende lidt og saa sig om. Slottet laa mørkt og stille, intet rørte sig uden en Jolle, der laa og røkkede i Graven ved Bropælene. Taarnet derude stræbte roligt tilvejs og saa sig ud med smaa rynkede Glugøjne. Mikkell mumlede et Par Vers af Vergil hen for sig — om den evige Nat og om den, der vaager.

Gaa hjem nu? For at ligge og høre paa Ove Gabriels Snorken. Nej, Mikkell bøjede Hovedet og fulgte efter de andre. At de havde ladet ham staa, behøvede jo ikke at sige, at de ikke vilde have ham med længere.

Der var Lys flere Steder i Hyskenstræde. Mikkell luskede forbi de lukkede Porte og mær-

kede den særegne Duft, som han kendte her, Duften af Bastmaatter og Muskat — der fore-
svævede ham en Idé, om indiske Karavaner,
Kamelgødning, Tørke.

Ud fra Conrad Vincens' Bod lød Stemmer, og Døren stod aaben. Mikkelt Thøgersen nærmede sig forsigtigt og kiggede ind, alle Herrerne stod rundt i Stuen — det var let at se, at noget særligt var paa Færde. Mikkelt kunde ikke faa sig til at gaa ind, men han listede tilside, saa at han kunde se uden selv at blive bemærket. Og da opdagede han en Skikkelse henne ved Siden af den store Vægt, han kendte den unge sekstenaarige Junker, det var Kongens Søn Christiern. Mikkelt fór sammen og blev varm, han gik et Skridt tilbage rørt og urolig. Og som han saa Prins Christiern der, glemte han ham aldrig siden. Han stod med Benene lidt fra hinanden, han var i hvidgrønne Hoser og røde Snabelsko, han stod med Brystet halvt til; over Skuldrene og ned paa Brystet laa en Guldkæde. I venstre Haand holdt han en Klase dyre Rosiner, af hvilke han nu og da nappede en med den højre Haand og spiste. Mikkelt saa tydelig hans fine, glatte Mund; der var en zart Skygge om Hagen som af mørke Skægkim. Men især Øjnene forundrede Mikkelt

sig over, de var smaa og strammet en Kende op mod Tindingerne, men de skinnede stærkt. Prinsen havde et stort Baghoved, hans Hals var tyk og rund. Se nu vendte han Hovedet om mod den henrykt krybende Conrad Vincens og nikkede — hans Haar var af en fyldig mørkerød Farve.

Ak, ogsaa jeg er rødhaaret, tænkte Mikkell.

Hvilken Alvor i det halvvoksne Ansigt — nej, nu lo han og rynkede Øjnene — Ligevægt! Besynderligt! Saaledes saa et Menneske ud.

Mikkell stirrede og fik vaade Øjne, han sukkede ubevidst højt, mens han gav sig hen i Dyrkelse. Hvad der videre skete passede han nøje paa. Alle Herrerne bevægede sig med Anstand om Prinsen, alle stod i galant Position med Fødderne; saa gik en frem og fejede sine Baretfjer stilfuldt bagud ad Gulvet, saa talte en anden med smilende Tænder og bøjet forover. Store Bægere blev hævet formelt i Vejret og drukket ud paa Prinsens Velgaaende, og han nikkede ligedan til alle med Hagen ind mod Brystet. Conrad Vincens trippede i Feber og med Glorie om Hovedet.

Men en var der, som bevægede sig frit om, en pukkelrygget Mandsling i spraglede Klæder. Naar nogen talte til ham, spjættede han side-

længs med det ene Ben og svarede rapt op som en Mops, der staar paa Bagbenene og bjæffer; Mikkell kunde se, at han stadig bulede sin højre Kind ud med Tungen, naar han havde sagt noget. En Gang lo de allesammen, selv Prinsen blottede Tænderne, og Dvergen bulede Kinden voldsomt ud — da lo ogsaa Mikkell taknemlig for sig selv. Hvor Stemmerne lød opdragent derinde og afdæmpet. Der var tændt to store Ambralys. Helt længst tilbage i Stuen saa Mikkell Otte Iversen, han stod for sig selv men lod til at være i glad Stemning. Men Mikkell havde ikke meget tilovers for ham iøvrigt lige for Tiden.

Længe stod Mikkell Thøgersen fortabt og mættede sig med Farverne derinde og Synet af de frie Herrer; der faldt en lille Straale Naade ud paa ham ogsaa, syntes han. Da der blev Opstandelse inde i Boden, som om de vilde gaa, skyndte Mikkell sig tilside. Han saa hele Selskabet sværme muntert ud paa Gaden og trække lige tværs over ind i den rige Martin Gälzes Bod. Da lagde Mikkell Mærke til Prins Christierns Gang.

Mikkell drev endnu et Par Timer om i Byen. Langt over Midnat saa han sine tyske Bekendte en Gang til, just som de uden at bemærke ham

bøjede ind i et berygtet Smug nede ved Stranden. Det var kendeligt paa deres Stemmer, at de var haardt forkomne af Svir nu. Otte Iversen var ikke mellem dem mere.

Næste Dag saa Københavns Borgere en Vogn ride med alle fire Hjul tværs over Mønningen af et højt Hus ud til Torvet. Der var nogen, der om Natten havde skilt den ad, slæbt Delene op paa Taget og samlet dem igen der. Inden Middag vidste hele Byen, at det var Prins Christiern, der havde været Mester for det.

III.

Det var langt op paa Dagen, da Mikkelt Thøgersen vaagnede. Han laa noget inden han blev klar over sig selv, han havde drømt saa besynderligt, skønt han ikke huskede noget.

Lyset faldt fra Taglugen lige ned i det elendige Kammer. Skønt Ove Gabriel for længe siden var gaaet paa Forelæsning, kunde Mikkelt lugte ham, han trak med Væmmelse paa Næsen.

Kunde der ske noget i Dag, var det værdt at staa op og byde sig fal for Skæbnen derude i Byen mellem Folk? Mikkelt tænkte efter. Egentlig var der ikke hændet noget afgørende igaar, og dog følte han sine Oplevelser saa stærkt. Der var bleven rykket i ham, hvad det saa betød. Alle Værdier var gaaet endnu mere nedad, Mikkelt følte, at han ikke kunde holde sin Stilling ud længere.

Mikkelt lagde sig op mod Væggen og grun-

dede med Øjnene stift rettet frem for sig. Lidt efter krummede han Hovedet tilbage og lukkede Øjnene, han var kommen i Tanker om Susanna. Næsten i det samme mærkede han en hæftig gnavende Sult, han stod op og langede ud efter Klæderne.

Mikkel havde ingenting, han levede som Spurvener, fægtede hver Dag hos Gud og Hvermand. Medens han drog sine røde, forhadte Læderbukser paa, overvejede han, hvor han skulde gaa hen og tigge i Dag. Han bestemte sig til at søge udenfor Byen, hvor Folk ikke var altfor misbrugte af Studenter og andet Pak fra Byen.

Det var en dejlig Majdag. Mikkel gik rask ud gennem Nørreport. Og saa saare han fik Markerne for Øje, blev han forvirret af Lyst, han kiggede næsten undselig op mod Himlen. Jorden gav Foraarsduft fra sig — hvad var det han mindedes derved? — den grønne Rug stod langt hen. Solen varmede velsignet.

Mikkel marscherede frem ad Vejen og saa sig om til højre og venstre. Det var vist en Lykkedag, han følte sig let og vel tilmode.

Ja, det var en Lykkedag. Mikkel gik lige paa og sad snart bredt bænket i en Landgaard ude ved Søerne, et lyst Sted, hvor man satte

fulde Retter frem for ham uden Omsvøb og uden at helde guds frygtigt med Ørene. Manden skænkede fraadende Øl i Kruset til ham og følte sig oplivet ved hans Besøg. Her kom der nok ikke lærde Folk til daglig i Guds Navn, Mikkelt skrev sig det bag Øret. Da han havde spist og drukket forsvarligt, havde den Dag nok i sin Plage for saa vidt — Mikkelt vandrede ind til Byen igen i Fred med sig selv. Han sugede sine Tænder og skottede op mod Skyerne, fulgte blinkende en Fugl med Øjnene og talte latin til sin udødelige Sjæl.

Pludselig blev Mikkelt staaende og tænkte sig om — mon han ikke netop i Dag skulde gøre det, det han saa længe havde haft i Sinde, gaa løs paa Jens Andersen? Mikkelt ventede sig Held af det, den store Magister var fra samme Egn som han selv. Jo i Dag skulde det være, nu vilde han vove det.

Men straks, da Mikkelt havde taget Beslutningen og sat sig i Gang, faldt hans Hoved, og han tabte Lysten. Under mange Tvivl naaede han ned i den Gade, hvor han vidste, Jens Andersen boede. Da han stod udenfor Døren, var alt hans Mod borte, men han var sat i Bevægelse nu og vilde have Ende paa det.

Mikkelt Thøgersen kom ind i en stor Stue,

han skimtede Folianter paa Væggene . . . men der rejste Jens Andersen sig henne fra et Bord og kom hurtigt imod ham. Jens Andersen — en lavstammet, bred Mand med en vældig Pande. Han var iført en Skindtrøje, Mikkell saa paa den lange barberede Mund, just som Jens Andersen begyndte at tale til ham. Stemmen var lav og klangløs, men Mikkell hørte, at han satte den ned, fordi det nu just var en som ham, han talte med — hvad han vilde, hvad han hed, Jens Andersen havde ikke god Tid.

Mikkell Thøgersen kom da frem med det. Om han kunde faa et godt Raad, han vilde gerne udenlands og studere . . . men som altid blev Mikkell hentaget, kørt hvingelsyg af de Jagttagelser, han gjorde — han saa et langt, tyndt Krucifiks af simpelt Jærn hænge paa Væggen og kunde ikke lade være at tænke paa, om Jens Andersen mon ikke ved Lejlighed brugte det til at ave sine Hunde med. Han var desuden vant til, at Folk modtog ham med en vis Forbavselse, som «Storken», det gjorde Jens Andersen ikke — saadan en Mand var han altsaa. Men Mikkell savnede den ellers saa beklagelige Omstændighed nu. Og idet han talte om at rejse udenlands, stammede han

hjælpeløs, svimmel ved Tanken om Rom og alt det der fuglefjærnt søndernede — han var ellers en Smedesøn oppe fra Limfjordsegnen . . . der stod han saa fast.

Ghm! Jens Andersen slog et Slag paa Gulvet med Hovedet lagt skævt til Siden, han var rap og kort i Vendingen som en Kræmmer. Mikkelt skulede op og saa en svær Tyrehals, et tæt-klippt hvidligt Nakkehaar . . . og der borede Jens Andersen ham nu igen i Synet med de matte Øjne, Blikket var høfligt og ligegyldigt, men der var en Magt deri, som ligefrem rasede — Mikkelt søgte Redning ved at gaa under og se paa Mandens store bare Ansigt. Huden var farveløs og tæt uden en eneste Rynke. Sorte Tænder . . . det var nemt at se, at han var en Jyde. Mikkelt kunde ikke taale hans Blik længere, han saa som fortryllet hen paa Reolerne, det løb rundt for ham.

Et Kvarter efter stod Mikkelt Thøgersen nede paa Gaden. Hvad var det saa, det var endt med? Jo Jens Andersen Beldenak havde hakket og snakket om Alverdens Ting, og tilsidst havde han gunstig overhørt Mikkelt! Mikkelt havde svaret som i Søvn men var dog sluppen til at gøre god Rede for sin Lærdom. Et Vers af Horats havde han dog skanderet

forkert, og Jens Andersen havde hugget i Luften med sin haarede Haand — saadan, da da da da.

Mikkel Thøgersen luskede afsted, vaad og krumrygget som en udsmidt Køter.

Da han atter vovede sit beskæmmede Næb ud af Hætten for at se sig om, befandt han sig nede paa Højbroplads. Her var der som altid megen Bevægelse. Mikkel stod ved Hjørnet af en Port, han rynkede Ansigtet sammen, som om han anstrængte sig med at overveje. I Virkeligheden stod han halvt bevidstløs. Skam og Skuffelse laa haardt paa ham, og hans indre gigantiske Selvfølelse rørte sig som et farligt Dyr. Trods en Tankefuldhed, det fik ham til at staa musestille, iagttog han alt om sig, ja de stærke Farver paatrængte sig hans Syn med en saarende Klarhed — en Kælling skreg med Sild — hudløs, hudløs stod Mikkel Thøgersen der, skælvende som nylig slagtet Kød i den onde Luft.

Hør, nu trompetede de ovre paa Slottet, det gik som en Torn over Hovedhuden.

Mikkel skuttede sig og gik meget nedslaaet videre. Vindebroen lodes ned inde fra Slotsporten, og straks dundrede en Flok Ryttere ud paa Plankerne, lutter højfornemme Mænd. De bragede ud paa Gaden og bøjede i skarpt

Trav om Hjørnet til Højbroplads, baade Heste og Ryttere laa hældet til Siden i Svinget. Hvor de hoppede latterligt i Sadlerne — klik, klik, Sværdene dansede forrykt i Stropperne, og de kulørte Kapper slog Hurra i Luften.

Mikkel forføjede sig op i Byen. Overalt Soldater, Hestespektakel. Selve Junker Slentz kom ridende gennem Gaden med sin Væbner bagved, han var i fuldeste Harnisk. Det storartede Jærnmenneske drejede Hjælmen til højre og venstre med en Kejsers Værdighed, Visiret var slaaet op, og de grusomme Knebelsbarter glittede i Solen. Hesten fnøs ud af Skaberaket, den var heller ikke billig.

Mikkel drev Byen rundt og summede sig, Gade op og Gade ned. Alle Gaderne mundede til syvende og sidst ud mod Volden; indespærret var han i denne arme, skidne By, der var fedtet til med Fiskeslim og Sildeskæl og begjort med Munke og Svin i alle Smøger. — Han saa op mod Himlen for dog at føle Rummet frit. Luften var fugtig. Skyerne drev deroppe, Mikkel kom til at tænke paa det løse Vand og gik ned til Stranden igen.

Vinden friskede, Bølgerne gik muntre og krappe. Ude over det blaa, urolige Sund

fægtede Joller sig stundesløst frem og stod paa Enden og havde travlt.

Og pludselig gik der som en Taage fra Mikkels Øjne, han huskede sin Drøm. Han havde været paa det fjærne Hav, og der havde han set et forunderligt Syn. Ude i Kimmingen skinnede en straalende hvid Søjle, ikke mere end en Finger stor, men han forstod, hvor uhyre højt den maatte rage op, siden den var saa ufatteligt langt borte. Den stod mod Himlen som en snehvid Top af Sølv og lyste. Og en kvart Himmel fra den øjnedes en lav glasblaa Kuppel, som maatte være flere Mile i Udstrækning, hvis man kom nær til den. Medens Mikkell stirrede ud efter Synet fra det tomme vandrende Hav, forekom det ham, at der maatte gaa en stor Flod fra Havet ind til Byen. Thi det var en By, og den laa paa den anden Side Jorden.

Mikkell Thøgersen begav sig hjemad, han var ked af at leve mere den Dag. Han tog ikke Vejen gennem Pilestræde, vilde ikke gaa forbi Stakittet og stirre ind efter Susanna i Dag.

Han lagde sig paa Sengen, da han kom hjem. Ove Gabriel var der ikke, sagtens gik han ude og sang for Dørene og vendte de rene Øjne i Hovedet. Mikkell laa et Par Timer paa

sin Ryg, mange Tanker afløste hverandre. Henad Aften kom Ove Gabriel hjem med Posen fuld. Mikkelt rejste sig uden et Ord og gik sin Vej.

Da Mørket var falden paa, befandt Mikkelt Thøgersen sig et Sted paa Vejen udenfor Vesterport. Han hørte en Rytter komme inde fra Byen i Galop. Og næppe havde han vendt sig for at se, hvem det var, naaede Rytteren ham. Det var Otte Iversen. I et Nu var han sprængt forbi. Han sad foroverbøjet i Sadlen og jog ud ad Landet til. Mikkelt stirrede efter ham og hørte, hvor Hesten gav sig ud af Halsen i Firspringet. Jord og Sten sprøjtede fra dens Hove.

Rundt om duftede det grønne Korn. Aftenen var ganske stille. Frøerne sang og sang i uendelige Drømme.

Da Mikkelt en Time efter gik ind mod Nørreport, hørte han igen det vilde Hovslag bag ved sig. Han traadte tilside og saa Otte Iversen komme forbi i fuldt Firspring igen og sprænge ind mod Byen.

Nogle Dage efter blev Mikkelt Thøgersen, ogsaa kaldet «Storken», pludselig og uden Varsel relegeret fra Københavns Universitet. Det kom ham dog ikke helt uventet, han havde forsømt

sine Pligter ved Gudstjenesten i længere Tid. Samme Dag saa Ove Gabriel paa Mikkelt som paa en anden læg Mand.

Men Mikkelt følte sig befriet trods en hemmelig ond Samvittighed. Det første han foretog sig var at lade sit Mundskæg staa. Mens den kommende Tid væltede Ulykker ind over ham, Nød, Forblindelse, Angst, lagde han sig virkelig ogsaa en ræverød Knebelsbart til, to frodige Koste, en ved hver Mundvig, der haardnakket groede lige nedad.

IV.

Alt hvad Mikkelt Thøgersen vidste om Susanna var, at hun hørte til i Huset hos den gamle Jøde Mendel Speyer; kanske var hun hans Datter. Navnet havde været ham bekendt, længe førend han opdagede hende derinde i Haven, det stod tit og ofte malet med Kridt paa Husstolperne tilligemed sjofle Figurer. Navnet og Tegnet blev slettet ud, kom igen og blev slettet ud ligesaa rask. Mikkelt saa en Dag den gamle Jøde komme hjem, og før han gik ind ad sin Dør, lod han Øjnene løbe over Hjørnet af Huset — den Gang var der dog ingenting.

Susanna hed hun. Mikkelt havde kun set hende tydeligt to Gange. Sidenefter turde han ikke opholde sig saa længe oftere. Han plejede at gaa gennem Strædet som den, der skal igennem og passer sit. Naar han da var ud for

Stakittet, saa han som uforvarende derind, og undertiden fik han et Glimt at se af Susanna. Hun plejede at gaa ude i de tilgroede Gange ved Middags- og Aftenstid.

Haven var fuld af Ukrudt, høje Skarntyder og vildtvoksende Peberrod; de ældgamle Abildtræer hældede Stammerne tilhøjre og venstre. I Hjørnet ud mod Gaden stod en mægtig Hyld, tæt som et Tag, Mikkell havde en Anelse om, at den dannede et Lysthus ind mod Haven, og at Susanna undertiden opholdt sig der. Han havde hørt det pusle derinde bag Løvet. Maaske sad Susanna gemt derinde og kiggede ud — Mikkell holdt ikke rigtig af det Træ. Og dog drog det ham til sig, fordi han tænkte sig hende der.

Om Aftenen, naar Mikkell gik forbi, saa han Lys oppe i et lille Vindue i Gavlen ud til Haven. Om Natten var Lyset slukket, Mikkell gik forbi og saa derop.

Et Stykke skraas overfor Mendel Speyers Hus laa St. Clara Kloster, og her var der et mørkt Hjørne, som Mikkell fandt det lykkeligt at staa ret op og ned i om Aftenen og Natten. Han kunde øjne Vinduet derfra.

Og her stod han Pintsedags Aften sent, da der var kommen Ro i Byen. For Byen havde

været af Lave. Da Solen stod op, var Gildet begyndt, hele Byen havde fejret Pintse med Dans, Klang, Drukkenskab og Musik. Ude i Haverne nordenfor Byen stod Majstængerne saa tykt som en Skov, hvert eneste saligt Menneske sværmede deromkring, det gik skummelt til med Drik og Fortæring. De tyske Soldater havde slaaet sig løs, det kan nok være, de havde yppet Livsaanderne, før de skulde i Krigen.

Mikkel Thøgersen havde vovet sig ud i den glade Strøm, men han var straks bleven Aarsag til jublende Opløb. Drengene kendte ham, og nu havde han tilmed lagt Kappen og Hætten, hans røde Ben var synlige i hele deres æventyrlige Længde. De gjorde ham til Genstand for Kultus, Ungdommen, de dansede om ham og sang en taknemlig Vise. Mikkel skrævede afvejen og gemte sig bort inde paa St. Nicolaj Kirkegaard. Her laa han det meste af Dagen i en tæt frodig Krog mellem Gravene og lod Solen skinne paa sig. Der var stille rundt om, Fuglene pippede, og Fluerne fløj hid og did. En Glente kastede sig ud fra en Glug højt oppe i Taarnet og rejste væk ud i Landet. Mikkel laa ørkesløs paa Ryggen og sank dybt ned i Græsset og Ukrudtet. Han rev Stæng-

lerne over paa en Plante, der stod ved hans Hoved, og saa, at der var gul Saft i den, han stak friske Spirer i Munden og tyggede paa, rullede Græsstraa sammen i Fingrene, og Tiden forvandles. Byen levede rundtom, af og til klang høje Glædesraab langt borte.

Da det endelig blev mørkt, listede Mikkell ud af Byen og bjærgede sig et Maaltid Mad i en enfoldig Bondeggaard. Eor hver Bid, han sank, var han klar over, at han bedrog, siden han nu ikke læste længere.

— Og nu stod han her i den stille, svale Nat. Byen var kommen til Ro, og Mikkell vaagede som det dybe Sus, der bliver i Ørene, naar al anden Lyd er forstummet. Natten var fuld af Duft fra de duggede Haver. Det var meget lyst, Maanen var ved at komme, det lysnede i Øst over Haverne.

Der kom nogen oppe i Gaden. Mikkell hørte Skridtene nærme sig, han troede først, det var Vægteren. Men snart skelnede han Sporeklirren. Mikkell vilde ikke ses saa nær ved Mendels Hus, han traadte ud af Skyggen og slentrede ned ad Gaden. Omtrent ved Østergade blev han indhentet af ham bagved; pludselig blev Skridtene hurtigere, og Mikkell fik et Haandslag paa Skuldren. Han vendte

sig og saa til sin Forundring, at det var Otte Iversen. Saa kendte han ham alligevel; hvad mon nu?

Godaften, sagde den unge Junker dæmpet og med venlig Fortrolighed — er det ikke Mikkel Thøgersen?

Jo, det var det.

Vi var sammen derude i Serritslev forleden. Og jeg har jo ogsaa truffet Dem siden. De spaserer en Aftentur, ja, Vejret er dejligt. Jeg ved ikke . . .

Han talte sløret og med en egen Mildhed, som havde han været længe alene, han blev staaende og bøjede sig en Smule forlegen; det svage Nattelys strejfedes Knappen paa hans Dolk.

Ja, det er snart for godt Vejr at sove i, sagde Mikkel.

De kunde . . . naar De alligevel gaar ude — skal vi følges ad en Tur?

Det havde Mikkel ikke noget imod, og de gik ad Østergade ind gennem Byen.

Jeg kender jo ikke nogen videre her i Byen, vedblev Otte Iversen — af danske at være.

Aa, nej. Mikkel mente, det kunde have sin Rimelighed. Han tav, og de fulgtes ad helt op til Frue Kirke uden at sige noget.

Hm! Otte Iversen rømmede sig. Har De ikke Lyst til at følge med hjem, hvor jeg bor og drikke et Bæger Vin? Han talte i en anden Tone nu, koldere og som det lod mismodigt.

Mikkel saa ingen Grund til at sige nej, og de gik hen et Sted i Vestergade, hvor Otte Iversen laa i Kvarter. Huset var lukket.

Vi kan ikke komme ind uden at banke dem op, sagde Otte Iversen henvendt til sig selv. Men jeg har en Kande Mjød ude hos Hesten.

De gik over den maanelyse Gaard og kom til et stort Skur med Halvtag. Otte Iversen stødte Døren op. Det er mig, sagde han, da en Karl sprang op fra sit Halmleje. Tænd os et Lys.

Karlen skævede til Mikkel, da han havde tændt Lys. Det var et stort Staldrum, men der stod kun en eneste Hest i et af Spiltovene. Otte Iversen gik op og klappede den og puslede lidt ved den.

Læg du dig kun igen, sagde han til Karlen. Han rakte hen i en Krog og fandt en lang Træstob frem, klappede Laaget op og kiggede i den.

Jeg opholder mig for Resten mest herude ved min Hest . . - vi kan vel godt sætte os paa Truget her? Der er en Slurk endnu, det er

den brede Ende af Kanden, der er tilbage. Værsgodt!

Mikkel drak, og den stærke Mjød smagte forførende godt, den løb ud i ham, han blev øjeblikkelig varm. Otte Iversen drak en lang Slurk efter ham. Saa sad de der Side om Side paa Truget. Karlen, der havde smidt sig i Halmen igen, sov allerede dybt. Hesten nippede op i Hækken og tyggede saa stille. Lysestumpen brændte i sin Klemme paa Væggen. Dødsstille var der rundt om, Gaarden laa hvid som af nyfalden Sne udenfor Døren i Maaneskinnet. Det var over Midnat.

Mikkel listede sig til at se paa Otte Iversen, han blev mere og mere underlig ved ham. Men der var ikke andet at spore paa hans Ansigt end pinlig Fortænkthed, han kneb Munden sammen og stirrede ned for sig.

Her er meget lummert, for Otte Iversen endelig op, skal vi gaa udenfor igen. Men lad os drikke ud først.

De tømte Kanden og gik, Otte Iversen skød Døren til. Lidt efter var de ude ved Bymurene, de bøjede tilhøjre og blev ved at gaa langs med dem, fremdeles tavse.

Men Otte Iversen kunde ikke blive ved at tie. Aajaja! udbød han spøgende, og Mikkel

saa ham vende sit smilende Ansigt op i Maanelyset — her gaar vi i det skønne Majvejr; om fjorten Dage er man maaske færdig med alting, baade Maaneskin og alting.

Mikkel saa forbavset paa den unge Soldat, der var stanset med et Sæt, som om en Skælven havde overfaldet ham.

Tror De, jeg er bange for Krigen, vi skal i? sagde Otte Iversen og gik igen — det tror De vist ikke. Men sig mig . . . ja De er maaske endogsaa gift — eller er De forlovet?

E — nej, sagde Mikkel næsten skrækslagen og virrede med Hovedet.

Kunde De da forestille Dem, De var forlovet og skulde afsted? Jeg er forlovet. Jeg er rejst fra en Pige, og før jeg tog afsted, lovede hun mig at vente paa mig, om det saa varede aldrig saa længe.

Mikkel turde ikke røre sig, saa ilde tilmode blev han over Otte Iversen Forlegenhed og den Bispændthed, han aabenbart pintes af.

Hun heder Ane Mette, sagde Otte Iversen noget efter ganske sagte.

De gik videre i Tavshed. Men da Otte Iversen talte igen, var hans Stemme varm og svag. Det var fordi han havde faaet sagt Navnet før.

Jeg er oppe fra Jylland, fra en lille Herregaard ved Limfjorden. Han hostede uroligt og ventede, til Stemmen var sikker igen. Min Fader er død for mange Aar siden, min Moder har Gaarden. — Han tøvede, betænkte sig tydeligt nok paa at fortsætte.

Mikkel syntes, han burde give sig tilkende. Men hvorfor skulde han saa endelig det? Han sparede før Otte Iversen for Ærgrelse ved at lade være. Mikkel tav.

De kom forbi Nørreport. Vagten spankede op og ned med Hellebarden i Armen, han stod stille og spejdede mistænksom efter de to Nattevandrere.

Jeg har kendt . . . vi har kendt hinanden i over fem Aar, sagde Otte Iversen, lige fra jeg var Dreng. Min Moder vidste ikke noget om det. Det gik saa underlig til. Jeg holdt meget af at ligge og sejle i Aaen i en lille Baad, jeg havde, og paa den Maade kom jeg helt ned til Stranden. Hun bor i et Hus dernede ved Fjorden, hendes Fader er Fisker. Der var det jeg saa hende første Gang. Hun var fjorten Aar og næsten voksen; saa saa jeg hende flere Gange siden. Og saa hændte det, at vi laa og medede Fisk i Aamundingen en Gang —

jeg kunde godt faa hende med ud i Baaden en Tur, naar jeg kom derned.

Otte Iversen tav lidt og hentede Vejret. Mikkell kendte Fiskeren særdeles godt, det var jo Jens Sivertsen. Ane Mette havde han set næsten daglig, men som lille Pige. Da havde hun gult Haar og var rød og hvid som alle Smaabørn. Men . . . men hvordan hang alt det sammen?

Saa lige med ét, da vi ser os om, er vi dreven fra Land! fortalte Otte Iversen videre i betydelig Sindsbevægelse. Jeg havde nok mærket, at det blev dybt, men aldrig tænkt over det, vi laa jo og kiggede ned i Vandet. Vi var dreven fra Land. Jeg farer til med Stagen, der var til Baaden, og vil støde den i Bunden for at komme ind — saa kan den ikke naa!

Otte nikkede nervøst.

Det var Fralandsvind. Og der var ingen at øjne — Jens Sivertsen, Fiskeren, bor længere oppe, og hjemme var han jo heller ikke. Hvad skulde vi gøre, vi var saa bange først, at vi ikke kunde sige et Ord, ikke en Gang raabe om Hjælp. Men da jeg saa, at Baaden blev ved at drive udad, og der blev langt til Land, skreg jeg saa længe jeg kunde, vi gav os begge to til at græde og klage os. Baaden hældede

og skvulpede, fordi vi sprang, saa fortvivlede vi var. Det er et Under, at vi ikke fik den væltet og kom i Vandet — jeg kunde ikke svømme den Gang; min Fader døde, mens jeg var lille, saa jeg har lært alting sent. Naa tilsidst blev vi jo trætte af at skrige og faa Krampe — ret kloge var vi jo ikke den Gang i det hele taget — vi satte os ned hver paa sin Toft og græd og græd. En Gang imellem, naar vi saa op, og Landet var bleven mindre for os, tog vi paa Veje igen, saa længe til vi blev stakaandede og trætte. Det var en forfærdelig Fare. Vi faldt vist i Søvn i Baaden en Gang imellem, saa meget græd vi. Nok er det, vi blev ved at drive væk. Men tilsidst naaede vi jo over til Salling paa den anden Side.

Otte Iversen aandede dybt ud.

Samme Dag satte en Fisker os over igen. Saa gik der endda fire Aar, før vi gav hinanden vor Tro. Det var nu i Foraaret. Men vi er jo bleven voksne begge to nu for længe siden.

Han tav. De var kommen til et aabent maanebelyst Sted foran Muren. Otte Iversen pegede paa en Sten — skal vi sætte os lidt?

De satte sig. Der var mere, Otte Iversen skulde have sagt, han sad i Tanker. Mikkell

vidste ikke noget at bemærke, han saa, hvor raadvild Hr. Otte sad og borede med en Finger i en af Slidserne paa Knæet. Der er ingen Forskel paa ham og mig, tænkte Mikkell, vi har det ens begge to, Gudbedre, og vi er ens.

Men jeg maa ikke faa hende, sagde Otte noget efter, dybt nedslaaet, eftertænksomt, stædigt. Min Moder sætter sig imod det, fordi det er under min Stand. Jeg kan ikke faa Gaarden, hvis jeg gør det. Saa hørte jeg, at Kongen lavede til Krig. Og om jeg saa skulde begynde allernederst, der var en Udvej.

Otte Iversen havde nu sagt, hvad han kunde sige. Resten, Menneskets fortærende Længsel efter den Pige, hvis Navn han næppe formaaede at udtale, hans Blods Sygdom, fattede Mikkell gennem Sympati.

Hvem ved, hvad Lykken kan have til en, sagde Otte Iversen i en træt Tone. Han hældede sig forover med de sammenlagte Hænder mellem Knæene.

Gaarden er gammel og forfalden, vedblev han rusten i Mælet. Der er ingen Skik paa nogenting. Han for gysende sammen og gabede højt. Skal vi gaa!

De gik. Maanen var blegnet paa Himlen, Solen vilde til at komme. Der begyndte at

lægge sig en tynd, rosenrød Taage over Byen før Gryet. Mikkell kunde mærke paa Otte Iversen, at han fortrød sin Meddelsomhed nu. Han sagde snart Farvel og gik.

Mikkell havde ingen Steder at gaa hen. Han lagde sig ind i Krogen paa Kirkegaarden, det var lyst nok. Just som Solen brød ind over Byen, sovnedede han hen.

V.

Graveren kom op paa Kirkegaarden ved Middagstid og saa det lange ubevægelige Legeme derhenne i Ukrudtet. Han gik derhen i den Tro, at det var en død; men Manden sov kun, Øjenlaagene zitrede lige mod Solen.

Mikkel drømte, at han steg op ad et stort stejlt Bjærg, han vadede alendybt i den løse Sne. Men da han var kommen op paa Toppen, satte han sig ned, nu kunde han ikke mere. Højt over hans Hoved gik Stien skraat ned til venstre; for at komme blot dette Stykke højere op, maatte han en lang Omvej, helt rundt om Bjærget. Han havde opgivet det, han sad plantet med begge Benene i Sneen, og det var forbi. Stien ovenover ham stod i en Brand af Snefog, al Bjærgets frostfine Sne var oprørt til Bunden. Ned langs Stien kom en lang Række unge Piger i sorte Kaaber, og mens de under megen grusom Munterhed

fægtede sig frem i de stejle Snehvirvler, fløj Kaaberne nu og da tilside, deres Legemer var ganske skoldrøde af Kulde. De blev ved at komme ned fra Bjerget i en uendelig lang Række, nogle smilede, andre lo. Alle lignede de Susanna, og dog var ingen af dem hende.

Da Mikkel vaagnede hen paa Eftermiddagen, huskede han Drømmen tydeligt og foruroligedes af den. Det bares ham for, at han aldrig skulde komme Susanna nærmere, skønt han følte, at hun var hans Skæbne. Mig vil det nok gaa galt, tænkte han fuld af bange Anelse. Der hang Ulykke over ham, og dog havde han spaaet sig selv større Lyksalighed end de fleste andre Mennesker. Og pludselig faldt det paa ham som et dunkelt sørgeligt Fremsyn, at han vilde komme til at dø for egen Haand.

Ikke langt fra Stejlebakken udenfor Vesterport laa Rakkerkullen. Nu i Sommertiden stod den mestenstid fuld af Taage, saa at man ikke kunde se Aadslerne dernede. Ved den Kant, der laa nærmest Vejen, havde Rakkeren rejst en Stage med Hovedskallen af en Hest for at vise Folk fra at falde derned. Mikkel gik tit forbi — han opholdt sig helst paa Kirkegaarden eller ved Retterstedet, hvor han kunde være i

Fred for Folk. Lidt efter lidt kom Mikkeltil at føle en besynderlig Venlighed for Hestehovedet der paa Stagen; det var, som vidste han noget tilfælles med det døde, afmægtige Hovedben. Kraniet gabede vidt som en stadig, lydløs Vrinsken fra Helvede, Øjenhulerne gloede, Tændernes Blottelse manede om den evige Varme hos Satan — selv Næsen vilde den stikke med i sin benede Ondskab. Men Mikkelt var hemmeligt til Vens med den.

En Aften traf Mikkelt Rakkeren ifærd med at flaa en selvdød Helmis. Han gav sig i Snak med ham, men Jerck vilde længe ikke tage Notits af ham. Det var en ordknap Mand, Jerck. Et lille Stykke henne havde han sin Hytte. Men den Aften spiste Mikkelt Hestekød ved Rakkerens Bord. Siden sluttet han sig til ham en sjælden Gang og hjalp ham ved Bestillingen. Natmanden havde en vis inde-sluttet Forstandighed i sit Væsen, Mikkelt regnet ham for sin Ven.

En Dag, da de flaaede Skindet af en Hest, blev Mikkelt siddende længe med Kniven i Haanden i dybe Tanker.

Han var kommen til at huske den Gang, Anders Graas Hest blev syg og kunde ikke leve — derhjemme paa Egnen. Anders Graa undte

sig selv at aflive den, han skød den en Armbrøstbolt i Stjærnen, og i samme Nu hug den Tænderne i Sneen. Jorden tog Hovedet først, og saa drev Kroppen bagefter, idet Stivelsen gik af Haserne. Ja . . . ja Jorden ved nok Besked, skønt den tier stille. Vi har vor Forlov en Tid, og jo gladere vi er, des hellere hopper vi paa den. Men alle Væsner er skabt i Strid med Naturen, paa Trods af Tyngden; Mennesket har endog rejst Forparten fra Jorden og snydt Tyngden for et Par Ben. Gud feder de levende, for at de skal falde des alvorligere til Jorden, thi Gud og Satan er en og samme Person. Men Jorden . . .

Mikkel saa et hjælpeløst Spædbarn ligge under sig paa Jorden, tænkte sig det saa grant. Det ligger paa Ryggen som et Foster med Lemmerne foldet sammen. Men det vokser for hans Øjne — saa hurtigt, at han ikke kan følge alle Enkeltheder paa en Gang. Nu er det et Par aabne fornuftige Øjne, der ser op paa ham, Armene ligger hvide og fine langs Siden; se hvor lange Benene er bleven. Nu skygges Ansigtet af Sorger, der flyver Smil over Trækkene, sød Grumhed, Angst, Raadvildhed. Hænderne er allerede store og brune. Bedst som han ser fra Tæerne op til Hovedet, svinger Skægget

sig som en mørk Drive om Underansigtet, Panden hvælvtes af Smærte. Det er en moden Mand nu, han ligger stille et Øjeblik kun optagen af sit Indre. Og da er han allerede gammel. Skægget graaner, Haaret gaar ud, Knæene rager spidse i Vejret. Alt er Rynker, Kødet visner under Huden — og pludselig springer den sorte Ramme ud om Alderens Ynk — et Glimt af de gule Ben, og Laaget gror sammen under en Regn af Jord.

O, Jorden henter sine, den hvirvler dem omkuld og strækker dem endelangs paa sin Skæl. Faa kun Hul et Sted paa dig, og dine Sideben skal svuppe mod Jorden, du skal smække mod Grunden som en Stolpe, hvis Rod er raadnet hen.

... Da Anders Graa havde skudt Hesten, fik Rakkeren den til Behandling. Han slagtede og parterede den ude i Sneen, Mikkell stod og saa til.

Det var en tidlig maaneklar Frostmorgen. Sneen laa milevidt i det aandeagtigt svage Kertelys fra Vest, langt ud over Engene blaandede Sneen, og op over Bakkerne laa den hvid som Spindel, ingen kunde se, hvad der var hvidt Skær og hvad der var snebegravet Land. Det var saa koldt, at Sneen knirkede højt under

Fødderne, Kulden ætsede ved Fingrene som en dryppende Syre. Men gennem Engen krøb Aaen aaben og sort, ulægeligt levende midt gennem den ihjelfrosne Eng.

Rakkeren vred Anders Graas Hest om paa Ryggen og begyndte at aabne den. Blodet laa i en stor brun Pøl, der smeltede sig ned i Sneen, den blegrode Fraade frøs snart til Is. For hvert Snit af Kniven vældede en Farve ud af den dampende Hestekrop, Kødets spillede i dejlige blaa og røde Farver. Og se Trævlerne blev ved at røre sig, fare sammen og skælve mod Frostluften, de overskaarne Muskler krympede sig som Orme i den svirpende Ild. Det lange Luftrør kom for en Dag, Kindtænderne laa synlige som fire Linjer mystiske Bogstaver. Der kom en fin lyserød Hinde frem, den var mønstret med mangfoldige blaa Aarer som et flodrigt Land set højt oppe fra. Da Brystet blev aabnet, var der ligesom en Hule; store hvidblaa Hinder hang ned, brunt og sort Blod kom ud af Smaahuller i de aarede Vægge, det gule Fedt stod fra Loft til Gulv i langelige og drivende Klaser. Leveren var mere brun end alt andet brunt i Verden, Milten kom tilsyne blaa og skimlet som Natten og Mælkevejen. Og der var mange flere skære Farver, blaa og

grønne Indvolde, teglstensrøde og okkergule
Dele.

Alle Østerlands frodige, raa Farver; gult
som Ægyptens Sand, turkisblaat som Himlen
over Evfrat og Tigris; alle Orientens og
Indiens ublu Farver blomstrede ud midt i Sneen
under Rakkerens skidne Kniv.

VI.

København blev mere og mere opfyldt af Mennesker, alt som Varmen tog til. Lensmændene var kommen med deres Folk og laa i Kvarter rundt om, de indkaldte Bønder kom i store Flokke til Byen hver Dag, Byen svedte af Forberedelser til Krigen. Saaledes stod Sagerne tilfældigvis — uden stor indre Nødvendighed — hver voksende Sommer bragte i Følge sin Natur Uro og Sammenpakning med sig. Ved det Lag Rugen dræer, sidder Bønderne hvert Aar paa Trappestenene i København, flokkevis, og hver Mand sidder skinsygt paa sin Madpose. Store Meldmader fra Ringstedegnen eller fra Himmelbjærget kommer for en Dag helt vinde og skæve af at være gemt saa længe, spegede Flyndre fra Blaavandshuk fortæres i Naboskab med Røgelaar fra Hedeegnene. Ryttere, Tyskere, Junkere sværmer

paa Gaderne fra Morgen til Aften — det er Juni Maaned, den Tid, da man stimler, Skibene ligger rede, Kongen indtager Sverig hvert Aar paa denne Tid.

Dagen før Hærens Afrejse i Mørkningen — Mikkell Thøgersen bukkede sig efter et Flæskesvær, der var bleven smidt paa Gaden; længere henne fandt han Skindet af en Blodpølse. Han var paa Vejen ind i Byen i et vist Ærinde, han bar en Seddel paa Brystet, som han havde skrevet i Morges.

Just som Mikkell kom forbi en høj Trappe, fik han et susende Ræk over Nakken med en Kæp — det var en velklædt Mand, der stod oppe udenfor sin Dør og trak Aftenluft, Mikkell var kommen ham for nær. Et Par vrede Ord fulgte med. Nu, Mikkell skuttede sig, Slaget havde ramt ham paa det ømme af Rygbenet. Han gik et Par Skridt — det var maaske et godt Varsel for det, han havde i Sinde. Men pludselig vendte han om, greb Manden deroppe i Foden og rev ham voldsomt ned, saa han kom til at hænge i Skrævet paa en Stavre af Rækværket, gav et højt Skrig og besvimede. Mikkell tog tilbens om et Hjørne.

Ah — sa . . . se til ham! lød det fra den anden Side Gaden — da skal! — høje

Raab. Mikkelt blev skarp forfulgt, men han løb og løb, og han stansede ikke, før han med et Hop var over Diget og inde paa Kirkegaarden. Her lagde han sig forpustet i Leje mellem Gravene.

Det var ikke videre mørkt endnu, Mikkelt tænkte foreløbig kun paa det Pølseskind, han havde fundet, han tog det frem og gjorde sig tilgode med det. Mikkelt havde ikke før været paa Kirkegaarden i Mørke, det var om Dagen, han sov der. Han blev aarvaagen, efterhaands som Mørket tiltog, han saa sig om og begyndte snart at skælve af Ophidselse — rask lagde han sig ned og stak Hovedet i Ly af det høje Græs.

Da han havde ligget noget, hørte han en knistende Lyd — nu stod Satan bøjet over ham og lo. Mikkelt saa vildt i Vejret, der var ingenting.

Kirken ragede sort og usalig op mod Himlen, utydelig som en Klump fortættet Mørke. Mikkelt rystedes af Rædsel, han satte sig op og paakaldte ufrivilligt den Onde, han bandede rasende — i hede Helvedes Navn! Der laa Gravene tavse og mætte af Ondskab, Kors og Sten grinede med raa Fortrolighed i Mørket — alt det ildesindede, der er usynligt og som

triumferende lader være at vise sig, svævede i Nærheden og blæste efter Mikkell. Han bævede, han saa truende frem for sig og hviskede Satans Navn i sin Hede.

Mikkell tvang sig til at se i en og samme Retning i længere Tid, fristet af sin Dødsangst til at blotte sig og give Helvede frit Spil bagved. Naar han nu vendte sig, stod der en led Abe lydløst groet op af Jorden — han vendte sig bragt til det yderste af Banghed, men der var ingenting. Tænderne klamrede i hans Mund. Men den vilde komme, han vilde ligge under Dyret og værge sig forgæves. Ingen Forklaringer, ikke et Ord, men Dyret hæver sin laadne Haand op over hans Hoved, spiler to Fingre fra hinanden og sigter — Mikkell faar Tid til at tænke efter, om der dog ikke gives noget Middel mod denne hadefulde Magt, dette Fingerpar, der sigter paa hans Øjne — Ah nej! Ah! Den Onde begraver begge de strakte Fingre i hans Øjne. Ah! Igen. Afmægtig sidder Mikkell paa sine Knæ og knejser op — Ah! Den Lede begraver begge Fingre i hans Øjne.

Længe æskede Mikkell de fejge Magter ud, kom an! — og han var mere angst end den fortvivlede Spurv, der vil forsvare sin Unge

foran Hundens Gab. Men Ondskaben om ham mente at tie ham ihjel. Alle Korsene stod mageligt stille som en Kapital af Skræk og Forbandelse, der er sat paa Rente og Renters Rente, selve den mørke Luft hvilede sit Indhold af giftig Spot om ham, Mørket gik bagfra og stak ham. Intet gav sig tilkende, den stille Grusomhed vilde ikke give ham Naadestødet.

Ja ja, i Djævelens Skind og Ben, Mikkell lagde sig ned og svor at faa Ro paa sig. Han følte ind paa Brystet, om Seddelen var der. — Men allerede nu havde Tvivlen faaet Overhaand. — Mikkell var af Natur en Hedning; det eneste, han og hans Slægt i Grunden havde nemmet af Religionen op gennem Tiden var Ederne — mon det betød noget det hele?

Men bange var han, knuget af Bævelse, han laa de Timer inden Midnat og blev febersyg af Skræk. Koldsveden sprak ud af ham, Draaberne faldt fra Haar til Haar paa hans Bryst, Skrækken slog sig løs i Maven paa ham, saa han paa Stedet maatte føje Naturen.

Og Tiden krøb frem, det blev mørkere og mørkere. Stilheden tiltog. Alt forandredes umærkeligt og uigenkaldeligt som for én, der

dør. Luften størknede ved den mindste Lyd. Rædselen sad i Luften med Ansigtet rakt forstenet frem og med vidtaaben Mund.

Da de tolv Slag endelig ringede oppe i Taarnet, var Mikkell saa syg, at han døjede med at rejse sig. Han havde slaaet det hele hen, det var umuligt, der var ingen Fornuft i det. Men han vilde alligevel gøre det, skønt han ikke troede paa det længere. Og Mikkell listede hen til Kirkedøren med sin Pergamentstrimmel i Haanden, hvorpaa han havde skrevet Forsværgelsen. Han bøjede sig ned mod Nøglehullet — og for straks tilbage, ramt af en kold Luftstraale under Øjet. Men uden at bie længere blæste han ind i Nøglehullet og bankede tre Gange med Knoen paa Døren, idet han nævnede alle den Ondes Titler og Grader.

Satan hyttede sig, han kom ikke.

Saa drog Mikkell et dybt, skamfuldt Suk og skruppede af.

*

*

*

Det hændte samme Dags Middag, at Otte Iversen gik gennem Pilestræde og fik Mendel Speyers Datter at se. Han var optagen af

sine Tanker — i Morgen skulde han afsted. Ane Mette, hvordan levede mon hun, Ane Mette med det dyrebare gule Haar? — Da saa han Susanna. Han gik videre uden at fæste sig derved.

Om Aftenen sad Otte Iversen ude hos sin Hest. Hele hans Udrustning var i Orden, alt var rede. Hvad skulde han saa videre tage sig til; Hjærtet sad i hans Hals, rolig kunde han ikke være for Hjemve og Længsel. Det var allerede bleven sent, men hans Blod vilde ikke lægge sig.

Han gik ud og strejfede i Gaderne, han kom gennem Pilestræde forbi Haven, hvor han havde set et Glimt af en ung, sortthaaret Pige. Og han ruskede vredt to Staver ud af Stakittet, brækkede ind og kom som en Hjort hovedkulds gennem Buskene ind i Gangen. Tilvenstre for ham lød et let Skrig, han hørte nogen flygte, en Kjoles bløde Bulder, da sprang han til over Græs og Ukrudt, sporede mere end han saa, smuttede om et Træ og fangede hende.

Han slap øjeblikkeligt igen og lod Armene synke. De stod lidt foran hinanden, han kunde ikke se hende tydeligt, men han hørte hende aande hurtigt. En Kvist, der var bleven

trykket ned, slap og gled op over Ottes Ansigt med laadne kølige Blade.

Pludselig gjorde hun en hastig Bevægelse som for at undvige.

Nej, stammede Otto sygeligt bønfoldende, han rakte i en Fart begge Arme ud, en paa hver Side af hende.

Hvad, hvad . . .? hviskede hun hæst. Dirrede hun, strakte hun sig paa Taaspidserne — Otte saa hende og kunde dog ikke skelne hende i Mørket under Træet. Da lagde han sin højre Haand i hendes Haar, der var koldt af Dug. Og han sukkede klagende. Tog saa Haanden til sig og spurgte sagte:

Hvad heder du?

Susanna, svarede hun aandeløst hviskende. I samme Nu satte hun til Siden, tumlede mod Træet, rullede bag om det og var borte. Buskene raslede stærkt, før de lukkede sig efter hende, og blev ved at nikke. Og endelig var alting stille.

Otte Iversen saa op. Sommerhimlen hvælvede sig over Haven, de fromme Stjærner funkede. Gavlenes mørke Trekanten stod paa hver Side. Hun var borte! Otte gik langsomt, kvælende trang om Hjærtet ud mod Gaden igen. Hver Gang han rørte op i det dybe

Græs med Foden, følte han en sval Lugt af Urter og Jord. Nej, Otte kunde ikke forlade Haven endnu. Han gik bag om Buskene ad Gangen og kom til et Hyldetræ, som var hult ind mod Haven.

Der havde hun gemt sig inde, Otte fandt hende, idet han famlede sig frem med udrakte Arme, hans Hænder stødte mod hendes Haar. Hun gav ikke en Lyd men trak Hovedet helt ned i Skuldrene, hun rystede. Otte lagde sig paa Knæ og vilde omfavne hende, men hun trykkede sig haardnakket ind i det tætte Greneværk, Otte flyttede sig efter hende paa Knæene og stødte mod Kanten af et Bord, der var derinde.

Susanna, hviskede han, Susanna. Han gentog Navnet og var bleven roligere. Hun sprang hurtigt op. Men han holdt hende fast med begge Armene om hendes Kjole og Knæ.

Hvem er du? spurgte hun bævende.

I Stedet for at svare lo han dæmpet, fortabt, han mærkede Varmen fra hendes Legeme; hendes Kjole var ru og grov at føle paa, men han blev lykkelig i begge sine Hænder derved. I sin Glæde rakte han Armene op om hendes Liv og tvang hende i Knæ foran sig, han fattede hende varsomt om Haaret og de hede

Kinder og vilde dreje hendes Ansigt om til sig. Han fik det ogsaa vendt — da narrede hun ham og snoede rask Ansigtet den anden Vej. Otte tvang igen hendes runde modstræbende Hoved om — da gav hun uventet efter og fik Ansigtet gemt til den modsatte Side.

Nej — nej, hviskede Otte henrykt, han kom i sin gode Ret, han brugte Magt og trak hende til sig, men hun stemmede baade Knæ og Albuer imod ham — han rækkede Halsen og naaede til at kysse hende, inden hun vidste af det, han kyssede hende endnu en Gang og fik ikke andet end en lille haardt-lukket Mund at smage — men da strakte hun sig langsomt, godvilligt ud under ham, og han havde hende i hele hendes ydmyge Længde, smal og føjelig i sin Favn. Otte kyssede hende igen, og hendes Mund sprang ud som en Rose med mange svulmende Blade. Det løb ham harskt gennem Svælget, han hummede sig sky. Endnu engang kyssede han Susanna og mødte hendes Ild, og da blev han mod i Viljen, han hældede sig dybt forstemt ind mod Hyldetræets kolde Løv. Men Susanna lagde sit Hoved paa hans Bryst op under hans Hage.

Saaledes sad de længe. Der var stille i Byen. Midnatsklokkerne faldt ind med dybe rungende Slag.

Imorgen rejser vi, sagde Hr Otte. Det var der ikke noget ulykkeligt i, og det kunde ikke være derfor, Otte løftede Susannas Hoved med dybe Suk.

Sørger du over noget? spurgte Susanna.

Hvad? Hans Stemme lød som en Klang. Ja, svarede han længe efter tonløst. Susanna bed og kyssede Knoerne paa hans Fingre.

Otte hørte Skridt paa Gaden og lyttede skarpt et Øjeblik — de holdt op, og han glemte dem igen.

Men det var Mikkell Thøgersen, der nu stod udenfor Hyldetræet. Han var kommen og havde set Hullet i Stakittet. Og han blev staaende paa Stedet, til han hørte Kirkeklokken ramme Et ud over den sovende By. Da kom de to frem, og Mikkell kendte Otte Iversen. Han saa dem svøbe sig mellem Buskene ind i den øde Have, hvor gamle skæve Stammer stod i det duftende Vildnis, graanede Urvæsner, der rakte Grenene hid og did, som vidste de ikke, hvorhen de skulde pege i deres knoklede Livsvisdom.

Otte kom op ad Stigen til Susannas lille Jomfrukammer, hun ledte ham ved Haanden. Her, hvor det frie Sommernatslys faldt ind ad Lugen, saa Otte, hvor hun var dejlig, mørk og hvid som Natten og Dagen, et Solbarn fra en Verden, han ikke kendte — se hun var skinnende hvid og skygget af gylden Brunhed, som havde hun været helt solbrændt, før hun voksede til og blev hvid. Og hendes Blod var som Natten og Dagen, vildt og uskyldigt — Otte bøjede sig blændet af hendes Glød, han skræmmedes ind i sig selv og mindedes Ane Mette. Men jo mere dødelig sorgfuld han blev, des rigere straaledes Susannas Følelse, Fryd og Ængstelse, hun blev lyksalig ved denne lyssky Smærte, hun elskede ham, fordi han tav og havde Øjnene fulde af fremmed Fortvivlelse. Tre Gange lokkede hun ham, lysende af Ømhed, med sin gulbrunt skyggede Barm, og tre Gange veg han tilbage, som skulde han dø. Indtil han sønderknust og hemmeligt grædende tog hende i Favn.

Vægteren sang nede paa Gaden — vor Klokke er slagen fire! Langt borte blæstes der paa Trompet gennem det hvide Morgenstille. Da tumlede Otte Iversen afsted. Uden-

for Haven løb han lige i Armene paa Vægteren og fik et Par gnavne, lysvaagne Ord i Ørene. Han skyndte sig bort. Det var en taaget Morgen. Hør, Hestehove skrabede paa Stenene i de lukkede Gaarde, nu begyndte de allesammen at gøre sig i Stand.

Lidt Lys trængte hist og her ud gennem Dørsprækkerne, og der lød sagte Klirren af Vaaben, nu stod de inde midt paa Gulvet ved Lys og hægtede Harnisk paa . . . Otte Iversen løb tværs paa for at komme til sit Kvarter, han vilde til Verdens Ende straks paa Timen, lukt paa Hovedet ud i Slag og Spektakel — han maatte syde ud af sit Hjærte, hvad han havde gjort, glemme, glemme. Medens han løb, klemte han uvilkaarligt Øjnene haardt i, fordi han blev ved at se hende, der havde taget saa flammende kærligt imod ham, han følte hendes Hænder endnu i sit Haar. O, hun havde trykket hans Hoved saa fast, saa fast mod sit Bryst — og selv græd han i Smug ved hendes Hjærte . . . Otte sprang en Alen lige op i Luften ved Tanken som ramt af en Kugle. Han løb forstyrret gennem de morgentaagede Gader.

I sin Blindhed løb Otte vildt og kom ind i en snæver Gyde, han gik langsommere og

faldt til at lette sin Strubes Kval ved at græde lige frit op af Halsen. Han følte sig truet paa Livet af Pine og satte i Rend igen. Da saa han et smudsigt Lys i Taagen, det var fra en oplyst Rude i et lille fattigt Hus. Og ligesom et Barn falder paa at pille Kalk af Væggen i sin overvættes Graad og Sorg, gik Otte Iversen hen til Ruden og kiggede ind ad et lille, trekantet Hul, der var ved Rammen.

Han saa en lav, uordentlig Stue. Lige for stod en Mand med Ryggen til lænet over en Stol, i Stolen sad en ung Kvinde, kun hendes lyserøde Ærmer og Hænderne var synlige. De to Skikkelser dækkede Lyset, som stod paa Bordet. Netop i det Øjeblik, Otte skulde komme til at kigge ind ad det lille Hul, saa han Manden løfte sin højre Arm paa en snigende Maade — og det saa ud, som om han lagde den venstre Haand over Panden paa hende, der sad foran ham paa Stolen — Herre Jesus! og der skar han med en stor rund Bevægelse Halsen over paa Kvindemennesket; der lød et kvalt gurglende Kvæk. Og Manden vendte Kniven i Haanden og plantede den i sit Offers Bryst, lod den sidde, og paa samme Tid stemmede han Knæet mod Stoleryggen og væltede den med den dræbte over mod Bordet. Lyset slukkedes.

Otte Iversen greb sig til Hovedet og vendte sig stirrende som en gal ud mod Gaden. Saa tog han tilbens og løb, indtil han uden Hue og med Haaret piskende efter sig naaede hjem til sit Kvarter. Han stormede fuldstændig trøstesløs ind i Stalden til sin Hest.

VII.

Næste Dag var Hæren borte, Kong Hans med sine Mænd, Landsknægte og Bønder, Faner og Sporer, Bøsser og Madposer, alt var fejet ud af Byen. Gaderne laa grelt folketomme fra den ene Ende til den anden, Luften, der før genlød af Jernlyd og Pral, tav angrende stille. Nu da Faren for tilfældige Spark var bleven mindre overhængende, tonede Hunde og Svin tappert frem allevegne og snusede i Affaldet, der var bleven tilbage efter Hæren. Byen kunde i Almindelighed vende sit Blik indad. Samme Dags Middag blev Galgen udenfor Vesterport pyntet med to forgemte Misdædere, en stor og en lille. Der blev sat Undersøgelse i Gang i Anledning af flere Forbrydelser, som var bleven begaaet om Natten; blandt andet havde man fundet Hamborg-Lotte død i sit Hus med overskaaren Hals. Der var gaaet adskilligt for sig

den Nat, som tænkeligt kunde være. Mangt et Hjærte var vel bleven rørt paa forskellig Vis ved Tanken om den nære Afskedsstund. Den der er væk, bliver ikke hængt.

Hen paa Eftermiddagen havde der samlet sig et lille Opløb foran Raadhuset. Der sad to i Stokken, en Mand, som havde stjaalet, og en Kvinde, der var bleven grebet i Hor. Hun var meget ung og over al Maade køn, det var Mendel Speyers Datter Susanna. Vægteren havde fakket hende tidligt om Morgen, ligesom hendes Kunde var løbet fra hende. Han havde længe haft Kig paa Susanna, over det Folk skrev saa umiskendeligt paa Hushjørnet om hende. Vægteren var enøjet; en Skælm havde stukket hans ene Øje ud under en natlig Hurlumhej en Gang . . . hvis Susanna Mendelsdatter nu havde været dansk, saa man kunde stole paa, hun drog Næring til sig, der blev i Byen, vilde Vægteren sagtens have vendt det blinde Øje til her; han havde Øvelse i at skifte Ret og Skel. Men Susanna var en udenlandsk sort Ting. Nu blev hun altsaa stillet til Skue, og naar Folk havde spyttet paa hende, skulde hun bære Sten af By.

Folk stod i rund Klynge om Stokken, og der kom stadig flere. Tyven sad aarvaagen og

snar i Blikket, kom nogen ham for nær, kæftede og fraadede han med alle sine hvide Tænder snappende ud i Luften som en gal Hund. Selv begge hans Fødder, der stak ud af Hullerne i Blokken, dirrede af Raseri. Saa faldt han lidt i Ro og slappedes i Trækkene, fik en forgræmmet Mine . . . og opdagede i det samme en halvgammel pæn Mand, der nærmede sig ham med en Spøg paa Læben — raj raj raj, der bed Fangen saa lynsnart og tindrende rovdyrisk om sig, at Manden for tilbage i Forskrækkelse. Folk tog sig et Grin. Og se, den pæne Mand forhærdedes i Ansigtet, blev hadsk om Munden, han saa efter, om den bevæbnede Vagt passede paa — og gav Fangen i Blokken et Spark i Næse og Mund, hvorpaa han med et ondt Blik drejede sig — se til Skidtet! — og gik. Tyven blinkede tre-fire Gange, saa staaiblant efter ham og knuste Tænder men gav ingen Brøl af sig. Der blev en lighvid Plet paa hver Side af hans Næse.

I passende Afstand, fire Huller, fra Tyveknægten sad Susanna. Fødderne, der var nøgne, stak i Blokken; mere end én følte sig fristet til at kilde hende under de smaa allerkæreste Fødder. Hun havde en grøn Kjole paa, over hendes Skuldre havde man lagt en grov Sæk,

der skjulte Armene. Hun sad aldeles urørlig stille med Ansigtet bøjet ned mod Brystet, det svære sortebrune Haar var fuldt af Spytklatter.

Noget til Side stod den gamle Mendel Speyer. Han var i sort Jødekappe, Skægget hang ned fra de lange, bekymrede Træk, han stod duknakket og talte med en ung sortsmudset Mand, som ingen kendte noget til. Det var en med et stort purlet Haar og rødligt sorte Rotteøjne, han var mager som en Kniv. Han var Købmand i Helsingør; Mendel Speyer havde faaet Bud efter ham siden i Morges.

Rakkeren, Jerck, var imidlertid kommen og havde bundet to store Stene sammen. Der gjordes saa ikke flere Omstændigheder behov. Men førend de løste Susanna af Stokken, nærmede hendes Fader sig tøvende og tvivlraadig — han saa med sine døde Øjne op paa Vagten og derfra ned paa et Par smaa Sko, han havde i Haanden, og saa ned paa Datterens bare Fødder — og samme Tur om igen en Gang. Vagten støttede sig til Hellebarden og rørte ikke sit glubske Overskæg ud af Stedet, sagde ikke nej — men betød det ja? Mendel Speyer nølede og var hele Tiden fattet paa et Tilbage-

tog, mens han hastigt og ubehjælpsomt bandt Skoene paa Susannas arme Fødder. Han gav hende Haanden og hjalp hende op. Saa maatte han af Vejen.

Jerck rørte ikke en Muskel i sit gule Mandsansigt, idet han lagde Rebet over Nakken paa Susanna. Der var forresten dem, der mente, at Stenene var valgt lovlig smaa.

Toget satte sig i Bevægelse. Forrest gik Jerck og Susanna. Paa den anden Side af hende rokkede Mendel Speyer; noget bagved kom den unge Morian, han havde talt med. Derpaa hele den glade Sværm af ærlige og ren-livede Folk fra Staden, Skomagere og Fiskere, Studenter, Barselkoner og Møer. Ned ad Vimmel-skaftet gik det langsomt, langsomt, thi Susanna ravede under Byrden. Hver Gang hun vaklede, for Mendel Speyer op med sin brune Knoglehaand for at faa Lov til at støtte, og Smærten trak over hans Ansigt som efter et Piskeslag.

Morskaben var rigtig gavmild idag — sese, «Storken» var nok ogsaa kommen paa Støvlerne. Det røde Skræmsel dukkede frem ved Hjørnet af Helligøjstes Kirke, Ungdommen hilsede ham straks velkommen. Men han slog fra sig den Gang og stak med Pigkæp, Drengene spredtes under forargede Skrig og lod ham gaa i Fred.

«Storken» havde nok faaet Overskæg i Ansigtet, fastslog Folk smaaleende. Se kuns, hvor travlt han havde med at komme hen og se paa Pigen.

Da Toget naaede Torvet, steg Opsigten, Folk kom frem i Døre og Vinduer. En ung Gesel løb dristigt ud fra en af Boderne, meget forlystet, og idet han gav et vittigt, blufærdigt Hyl, greb han i Susannas Kjole og hvirvlede den i Vejret, saa at hun blottedes til Bæltet. Men hvorvel Folk tog dette for vellykket Humor, maatte det ikke være, det var utilstedeligt, Jerck vinkede alvorligt med Øjenlaagene til den muntre Svend og gik nærmere Susanna for at værne hende mod Løjer. Idet Jerck saa sig om, bemærkede han Mikkell Thøgersen. Men Jerck gjorde ikke Mine til at kende ham.

Susanna knnde næppe bære Stenene længere, hun rystede af Træthed, hendes Kinder blussede som Purpur af Anstrængelse. Et Stykke inde paa Østergade slog hun for første Gang de store blanke Øjne op — og straks brast hun i Graad — og stod stille. Da lettede Jerck uden at mæle en Stavelse Byrden ned paa Jorden og støttede sig ventende til sin Kæp. Mendel Speyer hviskede hastigt nogle Ord til sin Datter,

Graaden mimrede ham i Mundvigene. Men han talte sig bestemt: Susanna bøjede Hovedet og græd ikke mere.

Saa gav Jerck hende Stenene at bære igen, og de naaede ud gennem Porten. Her læste Retsbetjenten kortelig op for Susanna, at nu kunde hun gaa med hvad hun havde faaet; men kom hun inden Byens Porte nogensinde igen, vilde hun hjemfalde til Loven. Et lille Stykke borte holdt en Vogn, Fader og Datter steg op tilligemed den fremmede Jøde, og de kørte bort.

Mikkel Thøgersen fulgte bagefter.

Det elendige Køretøj kom ikke rask afsted; Kusken, en lille Bonde med solbleget Nakkehaar, prikkede ufortrødent til sit Øg og hyppede overordentligt, saa hjulede de ogsaa lidt af nedad Bakke og rejste Støvet paa Vejen, Vognen knirkede ude af sig selv, over det den præsterede. Det gik snart Fod for Fod igen.

Det var en tør Julidag, de store Buske gul Snerre, der groede paa Vejkanten, spredte Honningduft over Vejen. Rugen modnedes paa Agrene i den varme Blæst. Sundet gik mørkeblaat, Skoven nede til venstre kuplede sig i den klare Sommerdis. Men Solen hældede til Vest, det kunde snart blive Aften.

Mikkel fulgte Vognen fire Mil, uden at de rejsende foran ham vendte sig en eneste Gang.

Et Par Mil fra Helsingør tog de ind og bedede i en Kro, Mørket var falden paa. En halv Mil inde i Landet ringede en stakkels Kirkeklokke endnu ud mod Aftenrøden, den klagede, skændte, mjavede utrøsteligt som en Kat, der gaar rundt ved Udhusene og ryster Dugstænk af Poterne og leder og leder efter sine døde Killinger.

Mikkel Thøgersen havde ikke noget at komme ind i Kroen efter, han satte sig hen paa Fattigmandsbænken under den store Lind. Da der noget efter blev tændt Lys inde i Skænkestuen, rejste han sig og gik hen udenfor den aabne Dør. Han lige blot saa derind.

Susanna sad ved Bordet, og de to andre stod op og talte ivrigt til hende. Gamle Mendel lod til at ville overbevise og trøste hende med hele sin Erfaring, han talte saa dulmende, hans Holdning udtrykte al den Omhu og Længsel efter at hjælpe, en Fader kan vise sit Barn. Den unge Jøde med det store Krølhaar og de kolde Øjne faldt ind, idet han bevægede Hænderne i vidt og bredt bevisende Figurer — var det ikke rigtigt, var det ikke sandt? Men Susanna overhørte vist alt, hvad de sagde.

Hun sad med Hænderne foldet over Stole-ryggen og med det trætte Hoved hvilende derpaa, Ansigtet vendte ud mod Døren, hun saa ingenting. Munden stod lidt aaben, det var hende — den fine Skyggestreg over Munden, de forunderlige hvileløse Næsebor. Hvor disse Træk var bløde i Sorgen, usigeligt skønne og sørgmodige, Øjnene sygeligt klare og seende . . . O men hendes Sorg galdt ikke det, de troede — det lidende Træk ved Munden kunde ogsaa være en gaadefuld Smilen, det trætte, trætte Lys i Øjnene var ikke Sorg alene, Udtrykket i de forgrædte Øjne var delt mellem Sorg og Sødme.

Mikkel drog sig tilbage og gik, han gik hurtigt frem ad Helsingørvejen Bakke op og Bakke ned. Først da han øjnede Lysene i Byen, sagtnede han Gangen og satte sig ned i Grøften. Han kunde ikke mere. Der var overgaaet ham meget ondt i det sidste Døgn. Men det bitreste var hændet ham nu, da han saa Otte Iversen i Susannas sorgomslørede Øjne. Han brød sig ikke om hende mere fra nu af. Han mindedes de modbydelige Tegninger paa Mendel Speyers Hushjørne (som han før hemmeligt havde dyrket i sit Hjærte) og kom i vild Affekt. Nej væk med hende!

Og medens Mikkell sad der paa Grøfttekanten, kom hans Livsdrift et Øjeblik til at staa alene, han kastede sig ned i Grøften og stønnede af Angst. Men han var ung, endnu kunde hans Lidenskaber ikke bestaa i sig selv, de krævede et Objekt. Og saa vendte al hans Smærte sig da til Had, Had mod ham Otte Iversen. Den Tanke frelst ham, at lægge Otte Iversen øde. Han blev straks roligere og begyndte i Tanken at at martre og dræbe . . . saadan og saadan skulde Otte Iversen komme til at blinke for Kniven, saadan vilde han se ham traadt flad af Ulykke og brækket Led for Led.

Mikkell Thøgersen vaagnede af sine brændende Hævndrømme ved at høre Vognen komme langt borte, Hjulene peb i den stille Aften. Nu naaede de op over Bakken, Mikkell hørte Kuskens Psi psi — han rejste sig og gik ind i Byen saa hurtigt han evnede. Samme Nat fik han Lejlighed med en Skipper til Grenaa. Da Fartøjet løb i Vindstille under Kullen, laa Mikkell Thøgersen i Forrummet og sov, som skulde han aldrig vaagne mere.

Da Solen kom, var det fremdeles totalt Vindstille. Skuden var drevet noget nordpaa, Kullen stod som en lav kammet Sky i Syd.

Skipperen og hans to Mand lagde et Par Aarer ud, men det kunde ikke blive til noget.

I sin Utaalmodighed hentede Skipperen et Anker Øl op fra Rummet og vækkede Mikkell. Mikkell gned Øjnene og saa sig blændet om paa det spejlstille Vand. De ryddede tilside paa Dækket og begyndte at drikke. Og Mikkell blev fuld, før han endnu var rigtig vaagen, udsultet og lidende som han var. Han svang Kruset og gik rent fra Samlingen. Tilsidst tav de andre, og Mikkell fablede ganske alene.

Jeg er for længe siden solgt til Undergang, raabte han saglende og gispende, jeg er saa arm en Sjæl, at ikke en Gang Satan vil eje mig — men det er godt; der kan blive en Fest endda. Jeg opgiver bare det hele, naar jeg ikke vil længere, det er en nem Sag, og gaar min Vej. Hurra! Kom I til Festen med mig, alle I døde og halte, der er brændt ihjel og slaaet for Panden, hej Bordet er dækket, søg Plads allesammen som I er, i Kisteklæderne — her er Plads for dem, der har Kinderne hængende i Laser og Haandbagene sat med Smaasten — kom an I Strandvaskere og Fattigfolk fra Stejlen! Jeg er jo af Jeres Folk og skal snart gengælde Besøget. Hvad bryder jeg mig om mit Hoved, jeg hører ingen til længere,

jeg er fuldstændig ene Mand, hvad angaar det mig mere, at der kanske er en Fugl til, de kalder en Struds, hvad bekymrer det mig, at en Nar bestiger Tronen i Frankrig, jeg gaar hjem nu, jeg kan ikke længere se ud af Øjnene, Farvel, Farvell!

Fartøjet laa fuldstændig dødt paa Søen i Solskinnet, der var ikke anden Lyd end Vandets Sveden. Skipperen og hans Mænd morede sig meget godt, Mikkell drak, hulkede og pralede en rum Tid snart paa dansk og snart paa latin, til han endelig drev om paa Dækket og sov igen.

VIII.

Det var i Høbjærgningstiden, da Mikkelt Thøgersen kom hjem til den Dal oppe ved Limtjorden, hvor han var fra.

Nætterne blev ikke videre mørke, og Varmen aftog kun saa meget, at Engen og Aaen hylledes i Taage, naar det blide Tusmørke faldt paa. Høet blev sat i Stak inde i Engene, og de unge Folk fra tre omliggende Landsbyer blev der om Natten. Hver Aften sent lød et Raab fra de Kourum Ungfolk: Gaa til Senge! Raabet gik fra Stak til Stak. Noget efter svarede en fjærn varm Pigestemme langt borte fra Graabølle Høstakke: Gaa til Senge! Ekko efterlignede Lyden oppe i Bakkerne som Trolde, der stammede. Og saa lød det uendelig fjærnt og kun i traadfine Brudstykker: . . . til Senge! Det var fra Thorrildfolkenes Stakke dybest inde i Dalen.

Ga ga, sang det oppe i Brinkerne. Taagen tættedes over Aaen. Natten laa guddommelig rolig, Himlen slørede over den rene Stilhed.

Denne Dal strakte sig i Vest og Øst fra Fjorden en halv Mil ind i Landet. Ved den østre Ende laa Herregaarden Moholm, som Iver Ottensens Enke havde, hende tilhørte ogsaa baade Dalen og Landsbyerne.

Et lille Stykke fra Fjorden havde Thøger Smed sit Hus og sin Smule Vandmølle. Thøger havde boet der i over tredive Aar. Foruden Mikkkel, der nu havde været otte Aar henne i den sorte Skole, havde han Sønnen Niels, der tog Haandværket op efter ham.

Thøger blev glad ved Sønnens Hjemkomst. Han satte sig op paa Kisten og faldt til at snakke. Mikkkel saa, at Faderens Ben var bleven stærkt indadkroget af Gigten. Det brede, stærke Ansigt aabenbarede ubarmhjærtigt Alderdommen, netop fordi den gamle blev hemmelig bevæget ved Gensynet.

Du er endda galant i Tøjet, sagde Thøger oprømt og blinkede til Mikkels røde Læderbukser. Mikkkel slog Øjnene ned og vilde ikke tage imod Beundring.

Jo, jo, enhver kan se, at du er vel holden, paastod Thøger. Noget Korn spids i Ansigtet

er du jo bleven af Læsningen . . . ja Næsen har du ikke fra andre end mig, tilføjede han lunt smilende. Thøgers Næse var usædvanlig lang, to Gange bøjet som Trynen paa et Vildsvin og mangedelt i Tippen, den gav ham et overdreven kløgtigt Udtryk, som Mikkell ogsaa havde. Thøger var ellers en meget dygtig Mand, gennemklog paa mange Omraader og med naturlige Anlæg for al Ting i Verden. I sine yngre Dage havde han drevet en Kunst, han selv kaldte at koge. Mikkell havde undertiden som Barn set ham smelte besynderlige Ting sammen i en lille Potte, Uld, Bly, røde Smaasten, Musetænder. Men nu kogte Thøger aldrig mere. Hans Begærlighed efter de vises Sten var gaaet over med Alderen, ja den var.

Det var jo Guld, jeg vilde berede, sagde gamle Thøger skemtende, og hans Fortrolighed skar Sønnen i Hjærtet, fordi den skyldtes de uigenkaldeligt svundne Tider — men jeg fandt aldrig Guld. Saa var det den sidste Gang nu for, lad os se . . . ja det er længe siden, saa kom jeg paa det! Lige med ét, ha, ha . . . naarenstid jeg nu smeltede Opskriften med, som det hele stod i, saa maatte det komme! Opskriften havde jeg købt af en Vaabensmed i Stettin — det er ellers slemt længe siden —

der er ingen, der nogentider har faaet den at se. Han lærte mig ogsaa at tyde den. Saa smeltede jeg da Opskriften i Panden tilligemed en Hoben andre kraftige Sager. Jeg fik ingen Guld. Nej, bitte Mikkell. Og saa siden lagde det sig jo af af sig selv.

Thøger Smed var bleven gammel. Den buk-lede Skaldepande begyndte at gro til med Haar for anden Gang, Rundtenomskægget groede langt ved Ørene som paa alle gamle Folk, og det var hvidt. Ansigtet var fuldt af blege Pletter, de mægtige Hænder var ogsaa falmet.

En Gang imellem gjorde Thøger et Stykke Arbejde i Smedien, ellers passede han Kværnen; Niels stillede sig da skummel og sodet ved Blæsebælgen. Thøger smeddede koldblodigt og med knusende Dygtighed, han knejsede stærkt over Ambolten, fordi han var langsynet nu. Men han kunde gøre Besked paa et varmt Jern. Dog højest en halv Times Tid, saa holdt han brat op, teede sig som kom han i Tanker om andre Ting og gik ind i Stuen. Der sad han saa og snappede efter Vejret og søgte at skjule sin forræderske Aandenød.

Her skal du se, hvad jeg har, udbrød den gamle en Dag og rodede ivrigt op i en lille Træbudike mellem gamle Knapskaller og Metal.

stumper — hvor er den nu henne? Det er en Galskilling, om jeg ellers kunde finde den. Jeg har gemt den i mange Aar, til du kom hjem. Jeg kan jo ikke læse, hvad der staar paa den, selv om mine Øjne var til det, det er nok latinsk. Her er den, jeg har fundet den i Jorden en Gang. Naa Mikkell, hvad staar der saa paa den?

Mikkell bøjede sig med vaade Øjne over den irrede Mønt og tydede Indskriften.

Saa skal du ogsaa ha'en, sagde Thøger yderst tilfreds med Sønnens Kunnen. Den er af godt Sølv.

Tak. Mikkell tog Mønten og gemte den, han skilte sig ikke siden ved den.

Thøger omfattede sin Søn med mangt et tankefuldt Blik de første Dage efter hans Hjemkomst.

Underligt kan det gaa, sagde han, ingen ved, hvor Evnerne sidder gemt. Se til Skomagerens Søn i Brøndum! Hvor langt er han? Jeg har hørt sige, han er en høj Mand ved Kongen.

Han er saa, svarede Mikkell uroligt. Besøget hos Jens Andersen stod klart og pinligt for ham. Men han har jo ogsaa haft Mon til at studere i Rom og Paris.

Ja, det var'et, mumlede Thøger, og hans

Oldingetræk slappedes ved Tanken om den vide Verden. Han havde selv været udenfor men ikke længere end til nord i Tyskland.

Ja, det var'et, gentog han og rullede Tommelfingrene om hinanden. Saa du noget til Junkeren dernede fra Gaarden, Hr Otte, de kalder ham?

Spørgsmaalet kom saa uventet, at Mikkell hoppede paa Bænken. Hvem, hvor?

Vor egen unge Herremand. Kanske du ikke har set ham, han tog til København nu i Foraaret. Ja det var jo ellers en noget u—sæd—vanlig Historie.

Mikkell rystede paa Hovedet, han saa bort, som om Historien ikke vilde more ham.

Ja, det var maaske heller ikke noget lig, at du skulde faa ham at se, mente Thøger videre, saadan unge Herrer og I andre lærde Folk har vel sin Omgængelse hver for sig. Jo, han tog til Kongens By i April Maaned — efter eget Hoved og i Unaade med sin Moder. Han behøvede det ikke, Krigsudbudet ramte ham jo ikke, over det Moderen sidder Enke. Men han vilde nu afsted. Og de siger, det var Ane Mettes Skyld — ja hende kan du vel huske?

Det kunde Mikkell.

Hun er mageløs køn bleven, er Ane Mette,

sagde gamle Thøger i en ligefrem forundret Tone og med runde Øjne — saa gæv som jeg har vist aldrig set. Hun har det efter Moderen, du kan jo faa hende at se. Moderen var Datter til stærke Knud, der blev slaaet ihjel i Bondekrigen. Der blev mange slaaet ihjel den Gang. Men Jens Sivertsen havde den fejreste Kone paa hele Egnen. Ja vi var jo aldrende begge to, før vi tog Koner — din Moder og hende var ellers ikke til Vens, kan jeg tro, hi sa . . . men hvad, nu er de døde og henne begge to. Ja. Aa ja.

. . . Hvad han sagde til det, Jens — ja hvad skulde han sige? Han kunde jo ikke tage en Kæp og drive den bitte Herremand fra Døren. En mærkelig Ting var det nu, som han hængte ved hende. Nu gaar hun jo nede hos Faderen og gør Ansigtet langt efter ham, han har vel lovet at komme hjem med aldrig saa meget godt, at de kan faa hverandre. Hvem ved? — Fruen paa Gaarden er ikke til-sinds, sandelig om hun er.

— Skal vi gaa ned og snakke et Par Ord med Jens Sivertsen, han vil gjerne se dig, foreslog Thøger næste Dag, jeg kan vel kratte hen til ham, naar vi sejler Aaen ud.

Thøger klædte sig til Turen med et uldent Klæde om Halsen. Mikkell roede Prammen, og efter at de havde fortøjet den i Aamundingen, gik de Resten af Vejen til Jens Sivertsens Hus.

Saa fik Mikkell da Ane Mette at se. Lige til det Øjeblik han stod foran hende, havde han ikke kunnet forestille sig hende som anden end den lille gulhaarede Pige med den skære Hudfarve, og nu saa han hende som ved et Under forvandlet til en høj fuldstændig Jomfru; hendes Haar lyste i den lille Stue, hun var hvid og skær som et Barn endnu med en rød Mund og rene lyseblaa Øjne. Saadan maatte Freja have set ud.

Ane Mette gav Mikkell Haanden, han saa paa hende, til hun slog Øjnene ned. Dejlig var hun. Mikkell følte sig som brændt indeni Haanden: Otte Iversen! tænkte han — nu skal du faa det betalt.

Thøger førte Ordet, mens de var der. Der blev talt om alt muligt, ogsaa nært personlige Ting, men Stillingen med Ane Mette og den unge Herremand blev ikke berørt med et Ord. Man kunde ikke se noget paa hende heller, hun var en tilbageholden og blid Pige som alle

Piger. Men hun saa ud som et Menneske, der er bleven hævet over alle andre ved Lykke, hendes af Naturen fine Træk havde en atten-aarigs Frihed og straaledes tilmed som af en indre ung Ligevægt. Mikkell fattede, at Otte Iversen kunde sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at faa hende — des bedre Lejlighed var der til at gøre ham ulykkelig. Beslutningen spændte sig som en Gjord om Mikkels Hjærte.

Du skulde haft Ane Mette, sagde gamle Thøger halvt i Spøg paa Hjemvejen, I to kunde passet sammen. Ja jeg maa vel ikke sige det. Jens Sivertsen er for den Sag ikke pengesøde heller. — Jeg har jo ikke kunnet give dig ret meget. Om du og Ane Mette nu kunde rejse sammen til Rom — som du snakkede om. Jens Sivertsen har sejlet nogle tusind røgede Aal til Byen i sin Tid!

Da Mikkell lod til at tage Skemten ilde op, tav Tøger. Men lidt efter afrundede han alligevel sin Drøm med følgende Bemærkning: Hun er god nok endnu, Ane Mette. De siger jo, de elsker hverandre.

Hvad det vil sige, er du kanske ikke gammel nok til at forstaa. Men enhver kan da se, at Kildet ikke er taget af hende den Dag i Dag . . . ja ja bitte Mikkell, skal vi saa stræbe at komme hjem.

IX.

Mikkel var kommen tilbage til det Sted, hvorfra han var gaaet ud, han sov igen i sin Faders Hus. Han kunde igen vaagne om Natten og se de samme tre store Stjærner over Lyrehullet i Taget og høre Spærrerne give sig; Biller og Orme pikkede i det møre Tømmer. Udenfor pustede Nattevinden fortroligt, Mikkel kendte den gode Lyd. Men ellers var der saa stille overalt oppe og nede, at Mikkel plagedes af Suset i sine Øren, det ringede, strømmede og stred i hans Øren. Medens han sov her som Barn, kunde han vaagne og høre Stilheden koge, han tænkte sig da nogen, der rejste evigt forbi, Slædemeders stille Gliden hen gennem uendelige Snefører, og af og til en spæd og skrøbelig Klang som af fjærne Bjælder. Senere troede han at høre Svanerne ude paa Fjorden, efter at han en Vinter havde

fornemmet deres fine, frostskøre Musik ude fra Vaagerne.

Men nu hørte Mikkel Stilheden igen, og nu var den meget forandret, saa stærk og syngende, saa fuld af dump Underlyd, at den skrækkede ham. Det var otte Aars Liv i Hjemløshed, der mindede, det var otte Aars endelige Ingenting, der spillede Salme i hans Øren og ikke vilde tie.

En Nat faldt det paa hans Sind med en usigelig tung Vished, at denne stigende Lyd af Tomhed vilde forfølge ham, indtil den en Gang i et pludseligt Nu svulmede til et Knald, et eneste forfærdeligt Knald, som spaltede hans Hoved og blæste ham over i Usaligheden.

Mikkel længtes hjemmefra.

Jeg tykkes du ser noget forkedet ud, sagde Thøger. Tag ud og fisk, det er en rosom Beskæftelse. Følg ud med Jens, eller du kan jo tage Prammen og liste gamle Børre med dig — han er nok taabelig men ikke saa ringe til at fiske.

Og Mikkel sejlede paa Fiskeri med Børre, en sindssvag Tumling, der havde været paa Egnen i umindelige Aar. Børre var god nok, de laa dagelang ude paa Bredningen uden at mæle et Ord eller gik inde paa Fladvandet

med Gliben. Børre bar sig meget fornuftig til, han havde det ellers kun med stille Fjogethed; det var hans Vane at gemme sig med Ansigtet tæt ind i et Hjørne, mellem to Udhuse f. Eks. og her kunde han staa i Timevis og fnise uhyre oprømt med sig selv. Man saa mestens-tid Ryggen af Børre, og den var altid i Uro, fordi han hemmelig lo og gottede sig. — Bedst som de gik og glibede i Vand op til Brystet, kunde Børre vende sig bort ud mod den aabne Fjord og le og henrykke sig, saa at Vandet dirrede og ringede ud fra hans Krop.

Mikkel tog ogsaa ud med Jens Sivertsen, han saa ofte Ane Mette. Hun havde faaet et lille hudløst Sted ved Mundvigen, bare Ungdom og Sundhed, der slog ud.

*

*

*

Hvor Somren var lang og uforanderlig den samme det Aar. Dalen og Engen bar Græs og Blomster som aldrig før eller siden. Solen havde ikke travlt paa sin Bane, alt levende gav sig god Tid. En Fugl fløj gennem Luften nu oppe og nu nede, som rejste den over Høj og Dal, og naar den var borte, lod den Mindet om et sorgløst Kvidder tilbage. Humlebieerne

dryssede ude over de fugtige Hængemoser, Vandtægen skrev paa Spejlet over de sorte Høller i Aaen.

Det var Udødelighedens Dal. Hedebakkerne satte Panderne sammen om den paa begge Sider, Aaen listede sig vidtløftigt gennem den, og ovenover flød hvide Skyer med Flyvefødderne drivende under sig.

Vandet i Aaen ilede lattermildt over de stenede Grunde og fordybede sig i Bugterne og tav stille. Fiskene slog op, holdt deres Vejr og snappede efter Fluer og Myg. En Skikkelse flimrede i Luften over det blanke Vand, kun et hvidt Spejlglimt, og en dæmpet Latter klang hen. Ekko spøgede oppe mellem Brinkerne.

Middagens hede Stille var dybt som Middagstidens Forstenelse, thi Solens Tavshed rugede over alt, hvad der aandede. Der var en tvungen Stumhed under Himlens Lys, langt mere svanger med Trusel end Nattens Mørke. Oppe i den hvide Luft fløj Lykken; den faar ingen noget at vide om, før den er død, død.

Naar Skumringen omsider faldt paa, blev der saa lydt over den vide Jord. Horsgumren kastede sig voldsomt oppe i de svimmelhøje

Luft, gjærp, gjærp lød dens Skrig i det duggede Mørke. Ude fra Moseholmen gøede Ræveungerne fint og stikkende og kaldte sig selv ved Navn: Ræv, ræv, ræv. Og pludselig lo det oppe i Brinkerne, mangedobbelt og skrækkelig forvildet. Der blev stille efter det, til Ræveungerne tog næsvist paa Veje igen.

Natten kom. Vandet skiltes i den dybe Aabugt, og Manden dernede rejste sine dyndede Skuldre op i Luften. Ude over de vaade Ufører hang Dødsrigets Aander som sorte Terner, der staar stille paa Vingerne og forsker ned i Dybet.

Mikkel stod i Husdøren en Aften og saa ind over Engen. Der var et Lys, som flyttede sig derude i det fjærne Mørke, en Lygtemand. Alle Folk var for længe siden inde. Høbjærgningsfolkene overnattede ikke mere i Engen, Høet var kørt hjem. Det var i August Maaned.

Alting laa øde og stille. Fugle og Dyr tav stille. Paa en saadan Aften turde Mikkel som Barn ikke en Gang se ud af Døren til Kærene af Frygt for at faa Øje paa en Lygtemand. Og selv nu stod han og blev ubetvingeligt bange, han følte sig ømtaalig kuldsær, som

var han sat værgeløst nogen ud i en bidende Vind. Men tiltrods for den uovervindelige Legemsangst maatte Mikkel gaa ud mod hvad der saa var i den giftige Nat. Det var som kunde han ikke leve uden Skræk, han maatte veje sit indre Mismod op med udvendig Skræk.

Og Mikkel leverede sig til Nattens Magter, idet han gik ud i Kærene. Rædselen veg fra ham efor og strømmede sammen ebag, han gik som i svedende Flamme. Lygtemanden foran ham blev borte. Henad Midnat stod Mikkel stille. Og i samme Nu lo det oppe i Bakkerne, højt galende og i flyvende Fart. Genlyden blev ved at svare. Da faldt Mikkel ned paa alle fire og borede Hovedet ind i sin Arm — han krøb hurtigt et Stykke, vendte sig saa ved en kluntet Manøvre og kravlede hurtigt hjemad. Først længe efter at det var bleven stille, rejste han sig og gik.

— Jeg vil ikke have, du gaar ude om Nætterne, sagde Thøger Smed Dagen efter til sin Søn, mens de sad og spiste.

Mikkel tav forbløffet og næsten velgjort ved den korte Afgørelse.

Senere hen paa Dagen talte Thøger om

den Slags Ting. Han troede ikke paa noget, for han havde ingenting set, der var aldrig noget kommen ham for nær. Men det var usundt at gaa ude om Natten — man skulde aldrig byde sig til.

Ikke at Mikkell troede paa noget heller, forsikrede han. Det var blot en Vane, han havde at gaa ude om Natten, naar han ikke kunde sove. Hvad var det forresten for en Latter, der kom oppe fra Brinkerne, havde nogen hørt den?

Thøger løftede ringeagtende paa Brynene. Aa, det er nogen Dyr, der skroller. Eller ogsaa er det Jøven.

Jøven?

Ja! Thøger lo misfornøjet. Jeg kan ingen Besked give dig, jeg har pinnede aldrig set en Jøve. Det maa du vel kende, som har lært.

Dermed rejste Thøger sig og gik ud og smeddede, saa at Funkerne fæg om ham.

Mikkell sejlede paa Fiskeri. Et Stykke fra Aamundingen laa Jens Sivertsen i sin Baad. Da han saa Mikkell, rejste han sig og raabte over til ham. Mikkell roede derhen.

Vi har spurgt nyt fra Krigen, fortalte Jens.

Der har været en Kræmmer paa Gaarden, og vi har ogsaa faaet det at vide. Det gaar knusgodt. Kongen har Heldet med sig hele Tiden.

Jens Sivertsen var kendelig oplivet. Han talte ikke om Otte Iversen, men Mikkell forstod, de havde hørt godt Nyt om ham ogsaa. Han vilde ikke spørge og roede bort igen.

— Skal jeg ellers fortælle dig om Jøven, sagde Thøger venligt om Aftenen.

Der har været mange Jøver, hvis man ellers kan tro, hvad Folk de siger. Men er der nogen nu, saa kommer den Børre ved. Ja, du ser paa mig, men saadan vil de nu have det til. Ikke ham selv, vel at forstaa, men hans Vid — som er fra ham. Børre har jo været forstyrret i mange Aar. Han er meget ældre end nogen tror. Jeg kan lige huske det, han blev taabelig et Foraar, og det var Kærestesorg, der skørnede Hovedet paa ham. Men siden den Tid snakkede de om en Jøve, der skulde være oppe i Bakkerne. Jeg har hørt den mange Gange. I fordums Aar, da jeg brændte Salt, hørte jeg den tit om Nætterne, naar jeg sad ved Gryderne

nede paa Stranden. Mangen en Gang var Børre med mig, og han hørte den selv. Ingen har set den. Der er aldrig nogen, der har set en Jøve og kan fortælle om den; for en dør ved at se den.

X.

En Nat vaagnede Mikkell ved en svær Rullen i Luften og blændedes i det samme af en blaa Lysning — hans Fader sad fuldt paa-klædt paa Kisten.

Vi faar Torden, sagde Thøger stille. Jeg vidste ikke, om jeg skulde vække jer.

Mikkell trak i Klæderne, Niels vaagnede straks efter og klædte sig ogsaa paa. Tordenen var endnu langt borte, men den rullede næsten uafbrudt; det lød som om den i stødvis men stadig Fart kom nærmere og nærmere. Lynene spillede hurtigt efter hinanden, uregelmæssigt som en blaffende Ild.

Det vil blive haardt, sagde Thøger og vendte sit Ansigt mod det lille Vindue; der kom et Lyn, og Mikkell saa det højtidelige Udtryk i Faderens Ansigt.

Kan I gaa ud og tage Stigbordet op, sagde
Foraarets Død.

han lidt efter, at Vandet ikke skal stemme ovenud ad al Ting, naar det kommer. Og gør Hjulet godt fast.

Niels og Mikkell gik. Det var ikke meget mørkt. Men østerpaa stod Mulmet som en Væg, Himlen var farlig opsvulmet og sort. Lynene sprang ud deraf, saa at smaa Sten paa Jorden blev synlige, Lysningen for helt op paa Himlen over Hovedet, hvor den var natteren og blaa. Niels surrede Hjulet fast i Tavshed; da det var gjort, tog Mikkell Stigbordet, og Vandet flusede ned over Skovlene uden at kunne flytte dem. De gik ind igen og satte sig stille om paa Bænken.

Vejret kom hastigt nærmere; en Gang imellem løste et hvidt vildt Lyn sig blandt de bestandige Glimt, og kort efter knaldede det nærmere end før, Tordenen klaprede voldsomt tilbage og blandede sig med den fjærne Varselsdundren.

Et Vindstød rejste sig udenfor og støvede op mod Ydermuren, nu slog en vægtig Regndraabe mod Ruden, flere, og det puslede udenpaa Lyngtaget. Thøger lukkede Lyren. Et hæftigt Lyn gjorde det daglyst i Stuen, Mikkell saa sin Faders klare senile Øjne. Og næsten i samme Nu skrattede det med rasende Haardhed over

dem, to forfærdelige Skud og en lang skarp Rallen som af et Stenskred efterfulgt af hul Torden.

Vår jeres Øjne, sagde Thøger.

Og da det næste Lyn kom, sad Niels med Huen for Ansigtet for ikke at komme til at se ind i Himlen og blive blind. Lidt efter lagde han sig tavs i Seng. Det lynede, gul og grøn Ild straaledede ind i Stuen; Niels rykkede Skindene over Hovedet, de saa ham ligge med Knæene op mod Hagen som et Barn i Moders Liv. Og Skra skra, der kom Knaldet saa frygtelig bedøvende, som var det Himlen, der brast ned.

Mon det var saadant et Tordenskrald, der var bestemt til at blive den sidste Lyd, Mikkell hørte?

Lynene fulgte nu saa hurtigt paa hinanden, at der var lyst i Stuen hele Tiden, og Skraldene gennemrystede Himmel og Jord fra alle Sider. Regnen piskede stridt mod Taget, plaskede ude paa Dørstenen, susede ned i Aaen.

Pludselig støjede Jernet ude i Smedien, som om en Stabel skred sammen — Naadelige Navn! raabte Thøger og hævede sit hvide Hoved i en Ildregn — i det samme slog Lynet ned i Smedien, de hørte som et stærkt Sug, et

Rabalder og en Knitren. Saa sad de i Gravmørke et Øjeblik og i Lugt af Svovl, Mikkelt snappede efter Luft.

Da slog Thøger Ild, strit strit arbejdede han med Fyrtøjet, til han fik Flamme. Han aabnede Døren til Smedien og kiggede ind. Ambolten laa væltet fra Knubben, Kullene var blæst af Essen, men det havde ikke tændt nogetsteds.

Lidt efter sagtnede Vejret. Regnen kom igen drypvis i sin sidste Vrede. Thøger og Mikkelt gik udenfor.

Thordenskyen stod over Fjorden, sorteblaa og tyk, Lynene hakkede ned og drev Vandet i Skum. Mod Øst var Himlen klar og rensset, Stjærnerne straaledede igen. Aaen svulmede mørk og urolig, alt var i et Væde, og Luften lugtede svedent. Men da de kom op paa Højen ovenfor Huset, saa de et jammerligt Syn. Det brændte inde i Landet, det brændte paa over en halv Snes Steder, store ganske uforstyrrelige Ildebrande lige op i Luften.

Aa! udbrød gamle Thøger harmet.

Han gjorde sig hastig Rede for Beliggenheden. Det brænder baade i Graabølle og i Kourum, sagde han meget modfalden. Pludselig vendte han sig . . . Nej, udbrød han befriet. Mikkelt saa samme Vej, Jens Sivertsens

Hus laa helt og kvit nede ved Stranden. Han tænkte paa Ane Mette og blev hjærtelig bevæget. Thi hun var mere i hans Hjærte, end han vidste.

— Der skrider Taget, mumlede Thøger, som igen havde vendt sig ind mod Landet — det var et Sted, hvor Flammerne med et Spring pulsedede taarnhøjt i Vejret.

Skyen stod over Salling. For hvert Lyn kunde de skelne Huse og tavlede Marker derovre, det blev saa lyst, at de øjnede Kornegene, der var sat i Traver oppe paa Hældene, og saa Bølgeskummet mod Strandkanten. Længe varede det ikke, før Ildebrandene blussede op derovre, Lynene straaledede ned. Thøger vaandede sig saaret derved.

Det er en stræng Nat for somme Folk, sagde han hovedrystende. — Vi faar se til Kværnen.

Der var ingenting i Vejen. Mølle dammen var stegen højt, men Bindingerne holdt, Hjulet stod midt i Strømmen næsten begravet af Vand. Thøger gik sukkende ind i Huset igen. Men Mikkell begav sig op paa Højen, tankefuldt trukken af det vældige Spil.

Skyen var sunken lavt ned, Tordenen lød drønende og meget fjærn, og Lynene havde

ikke saa blændende en Kraft. Ildebrandene lyste op som grove røde Baal rundt i Landet.

Mikkel vendte sig mod Syd, og her saa han en høj, sløret Sky, der stod op mod Himlen som en Mur. Dens øverste Kant lyste, og den var i sær indre Bevægelse, levende, gennemkrydset af fine Naalelyn — nu besloges den af et rødt Skær, som steg Ilden bagved ... og pludselig gik der lydløst et Syn ud i det klare Himmelrum, en Rytter — Hesten sprang med alle fire fra sig og med Halen ligeud, Rytterens Fødder pegede i den frie Luft. Efter ham steg en bølgende Røg af Heste og Folk ud i Luften, tusind Lanser vendte sig alle paa engang, og nye Heste og Lanser sprudede lige i Vejret, gled ud paa de frie Baner og slyngede sig op og ned, sitrede uroligt ind over Himlen uden en eneste Lyd. De blev ved at komme med højtrejste Spær, svimmelhøjt oppe, lutter Hestfolk i Firspring, og de jog frem og fældede Lanserne, som Korn bøjer sig for Blæsten — de havde Hastværk, og der var vidt at ride. Som ved indre Pulsslag blegedes Hærene, blev glimtvist tydelige igen — og se nu straaledes Myriader af Soldater ud paa Himlen, hvor de spredtes og tog til, vælige Knægte i udskaarne Klæder og med Hagebøssen paa Skuldren skrævede

ud i den lyse Luft, Oberster i Harnisk red frem med Staven almægtigt støttet mod Hoften, Kanoner og Vogne fulde af Kugler kørte i Kariere, Tærninger fløj herreløst omkring, unge fede Kvinder vandrede opskørtet afsted . . . snusende Hunde, Marodører, Præster og Skyer af Ravn! Og atter Knægte i Possement og Fløjel, Fjer og opskaarne Sko, og alle med Næsen i Vejret. Unge Fanejunkere, glatte af Vækst som Ganymeder, bar deres Lokkehoveder i Skyen, magre Graaskæg stirrede ud, griske under Brynet som Gribbe. Toget drev ind under Stjærnerne . . . alle Lykkens Ryttere, alle de umættelige Stormere, og de forsvandt som en Dug i det bundløse Rum.

*

*

*

Mikkel Thøgersen laa i Aamundingen og fiskede, en Septemberdag, da han saa Ane Mette komme; han lagde ind til Bredden og ventede paa hende. Da hun var naaet paa nogle Skridts Afstand, blev hun staaende og smilede, hun havde et mørkt Hovedklæde om Haaret. Mikkel hilsede, og de tav lidt begge to. Fuglene flokkedes ude paa de graa Agre, Luften var forunderlig klar og gennemsigtig.

Alle Planter stod falmet i den sælsomt forklarede Luft. — Det var som om Mikkell og Ane Mette begge stiltiende opholdt sig ved Vejret. Ane Mette blev først færdig og gik til Sagen.

Jeg skulde bede dig, om du vilde se til min Faders Kroe i Nat, dem udfor Maageholmen — hvis jeg fik dig at se. Han er sejlet til Byen. Det kunde ellers være det samme, hvis jeg ikke traf dig.

Det skal jeg nok, sagde Mikkell og tog ikke sit Blik fra Ane Mette. Han tænkte paa helt andre Ting end Jens Sivertsens Kroe. Ane Mette vendte sig for at gaa men tøvede, syntes aabenbart, hun skulde komme jævner fra det.

Du — du kunde gjerne tage en Sejltur med, sagde Mikkell og forsøgte at smile.

Ane Mette blev venligt staaende.

Det bliver saadan en mild Aften, Solen er ikke gaaet ned endnu, vedblev Mikkell. Han saa Ane Mette ind i Ansigtet. Hun lod Øjnene løbe ud over Aamundingen, og Mikkell sporede et flygtigt Liv i hendes blaa Øjne — ja Mindet, Mindet om en anden Gang.

Det kunde jeg gjerne, svarede hun med et

altfor mildt Tonefald, og hun saa endnu ud over Vandet i sine egne Tanker.

Kom saa! udbrød Mikkell utaalmelig. Hun overhørte det grimme i hans Røst og strakte Foden ud efter Baadens Ræling. Mikkell fik ingen Lejlighed til at hjælpe hende, hun sprang let til og satte sig straks paa Agtertoften. Mikkell roede ud i Strømmen.

De tav en lang Tid, Ane Mette saa ud over Vandet. Solen naaede Synsranden og begyndte at gløde, Fjorden farvedes af Skæret. Det var saa stille, at Fuglenes Fløjt hørtes tydeligt inde fra Land. Ane Mette gav sig til at tale lidt om almindelige Ting, og Mikkell svarede ikke mange Ord; Baaden drev udad med den sidste svage Strøm i Udløbet. Ane Mette tav igen.

Og Solen gik ned.

Lidt efter krusedes Vandet, det var Fra-landsbrisen, der rejste sig mod Skumringen.

Vi faar hjem nu, sagde Ane Mette, hun sukkede sine Tanker bort fra sig. Mikkell svarede ikke. Hun saa op paa ham og mødte hans hvasse Blik, just som han med begge Hænder skød Aarerne langt bort fra Baaden. Hun rejste sig med saa smidig en Kraft, at Baaden krængede, og vendte sig ind mod Land,

de var langt derfra, allerede ude paa det sorte — hun vilde skreget højt men glemte det, lammet af en krydsende Erindring — hun gav en kort Lyd, et Hik, og sank ned paa Toften igen.

Mikkel lagde sine ledige Arme over Kors.

Da for Ane Mette op, hun brast ud i Graad og Skrig.

Hvad er det Mikkel, hvad vil du? Aarerne . . .

De skal drive, sagde Mikkel i en ubehersket vredagtig Tone. Jeg vil tage dig fra Otte Iversen.

Aa nej, Mikkel, Mikkel! Aa nej, lad hun forfærdet, hun klagede sig og græd højt, hun slæbte sig et Par Skridt paa Bunden af Prammen og vred sine Hænder op imod ham.

Sæt dig ned! sagde Mikkel barsk. Hun satte sig lydigt, bøjede Hovedet dybt ned i Hænderne og græd.

Mørket faldt paa, Vandet blev mørkt. Strandbredden var næppe synlig mere, Luften taagedes derude. I Vest stod Himlen dyb og grøn. Baaden drev lindt afsted, det blæste op, Vandet plaskede stille.

Mikkel regnede ud, at de vilde lande noget til Nord i Salling om fire—fem Timer.

Tiden længedes. Mikkel saa hen til Ane

Mette, hun sad endnu med Hovedet bøjet ned mod Skødet og græd. Pludselig tog hun Hænderne fra Ansigtet og saa op paa ham.

Jeg troede, du var god, Mikkell, klagede hun, og hendes Stemme var ganske træt af Graad.

Det er jeg ogsaa, svarede Mikkell rystet. Han beherskede sig med yderste Møje.

Du er i mit Hjærte, Ane Mette, stammede han lidt efter, fuld af Sorg. Andet kunde han ikke sige. Han vidste ikke mere, forstod ikke Sammenhængen, han fœlte kun, hvor Smærte og Fortræd var over ham og viede ham til Ulykke.

Baaden drev sagte ud over den mørke Fjord, Landet var ikke at se til nogen af Siderne mere.

XI.

Det var en sløret Morgen, Støvregn, i Oktober, da et stort Skib fortøjede ved Københavns Brygge. Det kom fra Sverig. Da Broen var bleven lagt ind, gik flere Herrer i Land under munter og oprømt Snak, de begav sig straks op i Byen.

En blev staaende, efter at de andre havde taget hjærtelig Afsked med ham. Det var Otte Iversen. Han ventede paa sin Hest, der var paa Skuden. Krigen i Sverig var heldig overstaaet, han havde tjent baade Ære og Fordel. Saa havde han taget Orlov, og nu vilde han hjem, hjem.

Mens han stod og ventede paa Hesten og saa sig om, underlig betagen af at være naaet saa langt — der laa alle Huse og alting som for et Fjerdingaar siden — lagde han Mærke til en gammel Mand i en sort Kappe,

der paa en underdanig Maade nærmede sig Skibet og talte med Føreren. Da saa han Hovedet af sin Hest, to Mænd kom med den og søgte at lokke den ud paa Landgangsbroen, den strittede imod og rev Hovedet i Vejret. Otte Iversen vendte sig, den gamle Mand var kommen hen til ham og stod nu høfligt bøjet foran ham.

Er det Hr Otte Iversen? spurgte han paa tysk. Og da han fik det bekræftet, forsvandt det krybende Udtryk fra hans Ansigt, han nærmede sig tæt og sagde med lav Stemme:

Es sind drei Monaten her, dass ein Otte Iversen in meinen Garten hereinbrach und meine Tochter entehrte — Sie also sind es gewesen, ja ich seh' es schon . . .

Han rakte Halsen frem og stirrede Otte Iversen stift i Øjnene, han krængede Munden ud, Stemmen kom fra Struben som Fuglehvæs og vanskabte Ordene:

Verflucht sollst du sein auf Erden, hörest du mich — ruhelos, schlaflos, dein Kelch Sehnsucht, das Brod Stein dir im Munde! Du sollst verwesen, verwesen, dein Glied verfaulen zwischen den Beinen, du sollst deinen Vater og deine Mutter sterben sehen vor Scham, krr krr — Unglück über dich! Hin-

welken sollst du wie ein räudiger Hund, und dein Leichnam soll aus den Löchern deines Sarges triefen. Unglück!

Den gamle Mand vendte Hviden ud af Øjnene, han hævede sine brune Kraller forbandende i Vejret.

Otte Iversen var vegen tilbage. Han saa, at Hesten stod rede bagved, han drejede sig paa Hælen og greb Tømmen. Hesten satte i Løb, og Otte fulgte den ved Siden. Saa sprang han to Gange paa det ene Ben, fangede Stigbøjlen og hvirvlede sig i Sadlen. Faa Minutter efter galopperede han ud gennem Vesterport.

Og mens han red til, lukkede han i Laas for sin Bevidsthed, tilstod ikke for sig selv, at han havde hørt noget. Han gjorde sig tæt, snørede Benene om Hestens Liv og gav sig alene hen i Ridtets Fart og Stød. Luften tordnede forbi hans Øren, han holdt Forgørelsen fra sig, lod den slet ikke komme til. Marker og Huse og gule Skove drejede forbi ham, og hver Gang han kom i Tanker om den gamle, arbejdede han med Tømme og Sporer og satte sig i endnu voldsommere Bevægelse. Saaledes slettede han det onde Møde ud. Da han i Sved og Damp sprængte ind gennem Roskilde,

var den Ting næsten glemt, og da han ved Aftenstid red gennem Sorø Skove, opkogt og skoldet af det vilde Ridt, havde han trængt det ud. — Først i Korsør stod han af Hesten og søgte Herberge, da var det bælgmørkt.

Næste Morgen vaagnede Otte Iversen — Ane Mette! sagde han for sig selv og sprang ud af Sengen. En halv Time efter sejlede han paa Bæltet i udmærket Velgaaende — kun utaalmodig, Hjemdriften trak i hans Lemmer som en Feber.

Over Fyen opdagede Otte sin Hest, saa at sige, han havde ikke lagt Mærke til den før. Hans egen brune Hest blev skudt under ham for Stockholm, og i Stedet havde han faaet en rød, højbenet Hingst. Satan til Dyr til at vinde over Bunden — men den stødte som en Træbul, ikke Tale om, den skulde se sig for paa Vejen. Na! Pisk og Sporer bestandig. Det var ikke Ottes egen Hest, der havde været saa blød af Gemyt og villig til det yderste, den laa død inde i Sverig nu . . . Ah saa skal da! Og Otte savede den røde Langben i Mundkrogene. Imidlertid fik han en vis Agtelse for Dyret, der løb, arbejdede og svedte ustanseligt.

Paa den anden Side Odense kom en Storm med Slagregn op fra Nord, Otte dukkede sig og red til. Snart brast han igen i Raseri — se om Trampeldyret skulde lægge sig den mindste Smule, Otte maatte hænge sig ud paa Siden af den mod Stormen, han skreg højt til Hesten og lagde den en fem seks Valk hen ad Halsen, til den jog i Firspring. Stormen øgedes stadig. Otte drev tænderskærende paa Hesten. Se saa stoppede den pludselig op med nogle uhørt hensynsløse Skump, Otte Iversen ligefrem hylede af Vrede. Han bedede ikke, før det blev uomgængelig nødvendigt. Hjem vilde han.

Staldkarlene i alle de Kroer, Otte Iversen saa sig tvungen til at holde Hvil i, mønstrede Hesten med en egen Højtidelighed i Kenderminen; deres tavse Visdom sagde saa meget som: Idag Hest, imorgen Krikke.

Ane Mette! tænkte Otte Iversen paa Lillebælt. Ane Mette, sagde han højt en Gang, da han red gennem Skovene ved Vejle. I to Dage sloges og skærmyslede han med Hesten op og ned ad det bakkede Land, gennem Skov og over Vadesteder, forbi Bondebyer, Landsbykirker, Bissekræmmere, Hytter og Ungkvæg. Nu regnede det, og nu skinnede Solen.

Trækfugle susede i Flokke over de gule Skove. Det var Nattetid, da han kom til Randers, og Portene var lukket, men han red udenom Byen, svømmede Hesten over Aaen og rejste videre.

Og da Otte Iversen i Dagningen red ned ad en stejl Bakke, mærkede han pludselig, at Hesten bugnede Ryggen op under ham, den brast over i Forbenene og styrtede paa sit Hoved. Otte kom af Sadlen og fik Hestens Hals rejst, men dens Øjne var allerede brustne. Den gav et Par Spjæt med de lange haarede Skanker og døde lige saa tavs, som den havde galopperet, stridt og stejlet sig det meste af Danmark igennem. Otte Iversen tog Seletøjet af det døde Dyr og gik til den nærmeste By.

Noget over Middag naaede Otte Iversen hjem paa en ny Hest. Han kom i Firspring ned over Bakkerne, var i faa Minutter over Dalsænkningen og sprængte op foran Jens Sivertsens Hus, han sprang af Sadlen og vendte sig gispende mod Døren. Jens Sivertsen aabnede den sindigt og kom ud i bart Hoved.

Ane Mette, spurgte Otte, hvor er hun?

Ane Mette er ikke hjemme, sagde Jens

Sivertsen sagte og med et tvivlraadigt Blik — mere, tilføjede han.

Hvad, hvad? Hvor er hun da henne?

Jens Sivertsen krykkede sammen som for den kolde Blæst. Han vilde til at sige noget, da fik han at se, hvor den unge Herremand pludselig blev graa og svag i Trækkene — han tav bestyrtet.

Hvor er hun henne? spurgte Otte frygtsomt.

Hun tjener i Salling, oplyste Jens Sivertsen, og han gik i sin Vaande frem og gav sig til at stryge Mankelokkerne ud paa Hesten. Den snusede til ham, Jens strøg og glattede og begyndte ganske jævnt at fortælle som det var.

Ja, hun blev jo henne for en Maanedstid siden. Ved samme Lag lod Thøgers Søn sig heller ikke se mere, ham Mikkell, der var kommen fra København. Han var tagen ud at fiske, kunde de fortælle, da jeg kom hjem. Saa tænkte jeg, de kunne være dreven til Salling.

Her saa Jens Sivertsen uvist op.

Jeg søgte og spurgte de første mange Dage bestandig dervore, men der var ingen, der havde set dem eller vidste noget. Det var ikke førend nu for fire Dage siden, at jeg fandt hende; hun tjener for Pige paa en Gaard i

Vestersalling. Men hjem vilde hun ikke for nogen Sag, hvad jeg saa bød hende, og hvor meget jeg snakkede for hende.

Jens Sivertsen sænkede Stemmen.

Hun skadede ellers ikke noget, saadan yderlig at se; meget forknyt var hun jo. Mikkell . . . ham vilde hun ikke høre nævnt. Rejst væk var han jo.

Jens Sivertsen saa op igen, og Sandheden stod at læse paa hans forgræmmede Mund.

Det var jo ham, der havde gjort det, tilføjede han meget febrilsk skønt bestemt.

Og da Otte Iversen fremdeles tav, lagde Jens endnu en Lok omhyggeligt tilrette i Man-ken og smaasnakkede. Thøger Smed er ikke mere tilfreds end jeg ved dette her. Sønnen er helt væk og med Vanære til. Men han har endda Niels, jeg er al ene nu. Der kan times en meget, ogsaa for det en bliver gammel, ja der kan endda. Hvad jeg skulde sige . . .

Jens lagde Hagen paa Hestens Hals og stirrede i dybe Tanker over den ud paa Fjorden, hvor Vandet gik koldt under de svangre Skyer. Han vendte sig endelig igen og saa et Par Øjeblikke paa Otte Iversens Ansigt. Det var slet ingen Ansigt, Trækkene var visket

ud og pint sammen mod Midten som paa en Kat, der er bleven kvalt af Røg.

Jens Sivertsen slap Hesten og gik tilside med et dæmpet Ord, en Stump af en Bøn.

Men Otte steg i Sædlen og skubbede sig tilrette.

Saa! sagde han til Hesten. Og han red hjem til Moholm i Skridtgang, Fod for Fod.

XII.

Ved Midsommerstid, naar Solen staar højest og alt er bagende stille, hænder det, at der slaar Lys ud af Sydhimlen, i Middagsstunden; ind i det hvide Dagslys farer Glimt, der er endnu hvidere. Just Halvaaret efter spøger den selvsamme Aand, naar Fjorden er tillagt og Landet begravet i Sne. Om Natten jager der Revner fra den ene Ende af Fjordens Isgulv til den anden, det lyder som skarpe Skud, som Brøl af et vanvittigt Væsen.

Bønderne graver sig Kryler fra deres Husdør gennem Driverne hen til Nøsset. Hvor er nu Trolde og Ellefolk, hvor er Naturens Stemmer? Mon ikke ogsaa Jøven er død og forglemt? Der er ingen Forskel mere. Tilværelsen er svunden ind. Blot om at bjærge Livet. Ræven plumper i Snehoser ude i Egepurlet og arbejder sig dødsforskrækket op igen.

Det er den stille Tid. Rimtaagen gemmer Fjorden indtil Evighed. Dagen lang sukker det forunderligt ind fra Isen, det er en Fisker, der staar ensom ude ved sin Vaage og stanger.

En Nat sner det igen, Luften er Sne, Blæsten Strømme af Kuld. Ingen levende er tilfærds. Da kommer en Rytter til Færgestedet ved Hvalpsund. Der er ingen Vanskelighed ved at komme over, han sagtnet ikke en Gang Fart men rider i samme skarpe Trav fra Bredden ud paa Isen.

Der gaar Lynslag af Lyd under ham, Isen brøler milevidt. Han kommer over og rider ind i Landet, Hesten kløver Snestormen med strakt Hals; det er en vældig Traver, den kan smide Skankerne.

Stormen slaar Rytterens Askekappe tilside, han sidder nøgen i de bare Knokler, Sneen piber i hans Ribben. Det er Døden, der er ude at ride. Kronen sidder ham paa tre Haar, Leen peger i Triumf bagud.

Døden har sine Luner, det falder ham ind at staa af, da han ser et Lys i Vinternatten, han giver sin Hest et Slag over Krydset, og den springer op i Luften og er væk. Nu gaar Døden Resten af Vejen som et Menneske,

der har glemt sine Bekymringer hen og drysser aandsfraværende afsted.

Paa en Gren ved Vejen sidder en Krage i den snestribede Nat, dens Hoved er meget for stort til Kroppen, den ser genkendende paa Vandringsmanden og tindrer med Perleøjnene, den skrukker og ler lydløst, klapper Næbbet uhyre vidt op, og Tungebrodden staar den langt ud af Halsen, den er lige ved at falde ned fra Grenen af Grin. Den bliver ved at se efter Døden med gennemtrængende Lystighed.

Døden sejler videre. Pludselig er han ved Siden af en Mand, han slaar ham med Fingrene paa Ryggen og lader ham ligge.

Et Lys. Døden ser fremdeles Lys og gaar efter det. Han kommer ind i Striben og slæber sig længe over en frossen Pløjemark. Men da han er saa nær, at Huset kan skimtes, bliver han underlig varm. Det er nu nok endelig hjem han er kommen, jo her hører han til fra Begyndelsen af. Det har knebet for ham at finde Hjemmen. Men nu guskelov. Han kommer ind, og et Par gamle enlige Folk tager imod ham. De ser ikke andet, end at det er en rejsende Haandværkssvend, der er udgaaet og syg. Han lægger sig straks paa Sengen

uden et Ord, de kan vide, han er syg. Han ligger paa Ryggen — de gaar med Lyset i Stuen og snakker — han glemmer dem.

Han ligger længe vaagen og stille. Saa begynder han at klage, først sagte og afbrudt, som om han prøver sig frem, han græder men holder snart op igen.

Men han bliver ved at klage, højere, han jamrer med tørre Øjne. Han ligger i en Bue med Ryggen krummet, hviler kun paa Nakke og Hæle, han ser i dybeste Nød op mod Loftet og skriger, skriger som en Barselkvinde. Til sidst falder han sammen og klager sig ikke saa haardt. Han tier omsider og ligger stille.

*

*

*

Anno 1500 var Junker Slentz paa Marsch op i Holsten med sin Garde, han var hvervet af Kong Hans og Hertug Frederik, der agtede sig mod Ditmarsken.

Paa højre Fløj af en Fænnik gik Mikkell Thøgersen. Han havde for et halvt Aar siden taget Sold af Junkeren. Mikkell præsenterede sig godt i Geledet, han var lang og speget

som en Knokkel, det røde Overskæg gjorde mageløs Virkning. Han lignede Røveren paa Korset — ikke ham, der skulde være med Nazaræeren, men den anden. Hans Vaaben var Luntebøsse og Slagsværd, han var iført blaa Fløjlsbukser med Pomponer, Læderkøllert og Jernhat. Hele Udstyret stammede fra et Lig, Mikkell havde fundet paa Landevejen en Morgenstund. Ved Siden af sig havde Mikkell Clas, som var levende endnu.

Kameraterne sang og Mikkell tog Tonen med efter bedste Skøn:

Gedenkst du noch, es war ein' Nacht in Böhmen —
 O Gotts Marter ja, Kamrad, ein' Nacht gar schön!
 Der hat ein Arm, ein Bein, ein Aug' verloren,
 Und mancher Bube muss seitdem auf Stelzen gehn.
 Sss . . . svillevillevit dreh um das Aug',
 Svillevillevit dreh um das Aug',
 Sville ville vit, pum pum
 Den ganzen Hals dreh um!

Heirathen thun und mit dem Weib sich rauffen —
 O Gotts Marter nein, Kamrad, Gotts Marter nein!
 Heirathen thun und mit dem Weib sich rauffen —
 O Gotts Marter nein, Kamrad, Gotts Marter nein!
 Sss . . . svillevillevit dreh um das Aug',
 Svillevillevit dreh um das Aug',
 Sville ville vit, pum pum
 Den ganzen Hals dreh um!

Du kleiner Vogel, der du fliegst vom Neste
 Schöne Heimat suchend in das fremde Land,
 Sag, kommst du wohl von unbekannten Fluren,
 Oder kommst du von des Herzens tiefem Grund?

Sss . . . svillevillevit dreh um das Aug',
 Svillevillevit dreh um das Aug',
 Sville ville vit, pum pum
 Den ganzen Hals dreh um!

O Mutter, krieg' ich Schnapps, weil ich lebe,
 Oder, Mutter, krieg' ich Flügeln, wenn ich sterb';
 O Mutter, krieg' ich Flügeln, weil ich lebe,
 Oder krieg' ich, Mutter, Schnapps, wenn ich sterb'?

Sss . . . Svillevillevit dreh um dass Aug',
 Svillevillevit dreh um das Aug',
 Sville ville vit, pum pum
 Den ganzen Hals dreh um!

— Ud paa Dagen tav de fleste; de havde gaaet langt, og der var langt igen. Da de endelig hen paa Natten nærmede sig Kongens Lejr, var hver Mand udaset som et Trækdyr. Det var Maaneskin, og der laa et tyndt Lag Sne paa Jorden. Mikkelt gik og saa ned for sig, han var dødsens træt og havde været sløv de sidste Timer. Da lagde han pludselig Mærke til Skyggerne, som faldt skraat fremefter paa Sneen, seks urolige Skygger af det Geled, han gik i. Han saa med Forundring, at der var stor Forskel paa Skyggerne, et Par var en

Grad lysere, og hans egen forekom ham mørkere end de andres. Han tænkte noget over det, blev et Øjeblik kold af Skræk, glemte det igen, kom tilbage til det . . . og Fremmarschen vedblev, hele den uoverskuelige Masse skred frem. Hver eneste kunde segne af Overanstængelse, men de blev ved at vandre sammen, og Mikkelt vandrede med, han havde igen glemt alting i Verden.

De naaede Lejren og fik Hvile. Mikkelt kom til at sove i en Lade tilligemed et hundrede andre. Men da han var falden hen, skød Varmen altfor stærkt igennem ham, han for op med et Gisp. Kun Ladens Mørke var om ham, og dog havde han set en Hær, der vandrede milelangt ud og fyldte hele Synskresen — sorte Faner langt fremme mod den lave Himmel — og selv var han med, han følte den umælende Melankoli, der overfalder hver enkelt dødtæt Mand i en ustanselig Hær. Næsten i det samme for Clas gispende op ved hans Side. Han hviskede smaaleende og med en egen Venlighed til Mikkelt, at han havde drømt, de marscherede endnu.

Mikkelt for op flere Gange den Nat, redet af Vandringsmæerte og af kvælende Hærsyn. Og hver Gang, han var vaagen, hørte han en

og anden sætte i Halmen og stønne rundt om i den umilde Lade.

Det var i Januar Maaned, Garden stødte til Kong Hanses Hær. Mikkell kunde igen tale med Danskere efter to Aars Forløb. Da fik han en Dag at vide, at Otte Iversen stod ved Kongens Hær — Fændrik i Rytteriet — Hadet brændte op i ham. Han længtes efter at se ham. Mon Otte Iversen hadede ham dygtigt? Forhaabentlig gjorde han. Men Mikkell havde ikke Held til at faa Otte Iversen at se. Derimod traf Clas ham tilfældigt en Dag og fortalte Mikkell det. Og Clas mindede Mikkell om den Aften i København for tre Aar siden. Det var alligevel underligt, fandt Clas. Heinrich . . . han var død, slaaet ihjel af dumme Bønder. Clas rystede paa Hovedet, han kunde aldrig glemme Heinrich.

Nu gik den Krig sin Gang. Den begyndte, som enhver ved, med umaadelig Vigtighed og Tillid fra Angribernes Side og endte med aldrig anet Ulykke og Død for Kniven. De spillede talentfulde Dramaer i fordums Tid. Læg Mærke til Fablens vittige Antitese — disse Riddersmænd, der i virkelig retfærdig Tro paa Overmagten lægger Pansret i Trosvognen og bryster sig med Guldkæder paa; denne grausame Oberst

Slentz, der er parat til at stange Ditmarskerne fordærvet med de bare Knebelsbarter — femten tusind Hjærter, hvori det hede Blod er spærret inde. Riddernes Skemt, Hertug Per til Meldorf, Grev Poul af Hemmingstedt — og som en sidste uhyre *licentia poetica* de femtenhundrede Vogne bagved til Byttet. Hele dette svimlende Apparat skulde ikke forbavse den, der ikke kendte Udfaldet; thi det var jævnt menneskeligt. Det er naturligt for den levende at brovte med Udødelighed, den højeste Sundhed finder sit Udtryk i Pral og Trusel, Menneskets fineste Potens er den dundrende Løgn. Naar Manden er paa sin Krafts Højdepunkt, maa han slaa ihjel. Livet dræber.

Og saa anden Akt — Slagtningen. Disse høje Hoveder blev slaaet ind med Bondeknipler under en storartet Iscenesættelse af Storm og Tøbrud, Sne og Regn fra Nordvest og Indvælten af det vilde Hav. Der løsnedes en halv Snes daarlige Kanoner, og Kuglerne braadede ind i det tykke Hærlegeme, Døden smaskede højst uopdragent med Kæberne i denne Fylde. De druknede, de blev traadt ned i Mudderet, og Ditmarskerne aabnede flittigt for alle de hidsige Blodstrømme. Væsken var ikke sen til at styrte ud i det fri. De

gamle Soldater, der blev prikket Hul paa, forblødte ikke saa meget hastigt endda; men de unge frodige Fyre slog Blodet fra sig næsten i et eneste Plask. Dette var Stykkets Kynisme og Pointe. Selve Handlingen virkede som før sagt ved sin indre Modsætning.

Mikkel Thøgersen saa Clas falde. En Marskboer kom som et Lyn fra Siden og slog et stort Hjørne af hans Hoved med sin Økse.

Lidt efter blev Mikkel trængt ud i Grøften og sank under Laag i det svidende kolde Vand. Han drev et Stykke tilbage med Strømmen, før han kom op. Da han fik haget sig fast og drog Aande, saa han, han var kommen helt ned til Kongens Rytteri. Det var snarere en Grød af Heste og Mennesker end en Slagorden, de kunde hverken komme frem eller tilbage. Forvirringen og Dræbningen gik paa . . . men Mikkel spejdede efter Otte Iversen, og han opdagede ham. Han holdt noget inde i den sammenpakkede Masse med Fanen i Haanden. Hesten var stuvet fast under ham, han holdt ganske stille og som det syntes ligegyldig. Han var blaaafrossen i Ansigtet.

Mikkel forskede nysgerrigt efter, om det endnu var kendt paa ham, at han havde skadet ham. Han blev liggende, til Otte Iversen fik

Øje paa ham. Men Otte Iversen var forkommen af Kulde, ikke videre. Det rørte ham ikke at se Mikkell. Hans Haand var blaa af Frost. Huden bliver yderst ømfindtlig i Kulde, selv det mindste Rap over en frossen Kno kan perse Taarer af en Karl. Man taber Lugtesansen i Kulde. Mikkell var selv halvdød og ugidelig af Kulde. Han lod sig drive endnu et Stykke med den rivende Strøm, i Snegrød og mellem døde Kroppe. Han naaede bagom Hæren, kravlede op og undkom levende til Meldorf.



